

OMENIA

Revista trimestrială a FEDERAȚIEI NAȚIONALE "OMENIA"
a Caselor de Ajutor Reciproc ale Pensionarilor din România

Anul 15 nr. 4 (60)

www.fn-omenia.ro

DECEMBRIE 2023

Barometrul anual al Platformei AGE Europe

**Mai mult sprijin
pentru angajarea la
vârste înaintate**

Foto: www.sbs.com.au

La mulți ani!

2024

**Federația
Națională**

**"OMENIA" a C.A.R.P.-urilor
din România, membră
a Platformei AGE Europe**

Din sumar:

- 01** *Mesajul președintelui*
Sărbători cu pace
și sănătate
- 02** *AGE Platform Europe*
Ziua Internațională a
ONU pentru Îngrijire
și Asistență
- 04** *Barometrul anual al Platformei
AGE Europe*
Mai mult sprijin
pentru angajarea
la vârste înaintate
- 06** *Exemple de bune practici*
Perfecționarea
pregătirii profesionale
la C.A.R.P. Prima-Tim
Timișoara
- 14** *Asociația C.A.R.P. Galați*
Din nou spre larg
- 16** *Cronică literară*
Dragostea-durere,
o temă de viață
- 18** *Revista Presei*
De la C.A.R.P.-uri
adunate...
- 21** *Tradiții și obiceiuri românești*
Sărbătorile de iarnă
în regiunile istorice
ale României
- 24** *Pamflet*
La mine, la țară...
- 26** *InfoCons alături de consumatori*
Cum trebuie să ne
pregătim locuința
pentru iarnă?
- 28** *Proză scurtă*
Coana Clarisa nu mai
face zacuscă...
- 31** *Iată, vine Moșul!*
Îngerașul care
a salvat Crăciunul
- 32** *Miracolul de la ușa noastră*
O poveste de iarnă

Sărbători cu pace și sănătate

Dragi seniori, iată că timpul, oricât ne-am dori nu stă în loc și nu așteaptă pe nimeni. "Panta rei" spuneau vechii greci. Așa și anul 2023 care cu bune, cu rele se apropie de final. Prilej de reflecție și perspective.

Nădăduim că anul 2024 va fi unul al speranțelor pentru vârstnicii din România, al speranțelor într-un trai mai decent și într-o siguranță a zilei de mâine mai bună. Prin majorarea pensiilor, în cele două etape, indexarea de la 1 ianuarie și apoi recalcularea în septembrie 2024, se dorește îndreptarea inechităților sociale care de peste 30 de ani stăpânesc sistemul public de pensii. Dar poate nu este suficient. Un vechi proverb arab spune că "Nu iei nici o hotărâre înțeleaptă fără un om bătrân". Din păcate, conducătorii noștri vremelnici, de prea multă vreme și ori de câte ori au putut nu și-au ascultat înțelepții, dar n-au plecat urechile nici la nevoile și necazurile persoanelor de vârstă a treia care, din patru în patru ani, contează, dar doar ca număr de votanți. Nu suntem un număr, suntem oameni.

Numitorul comun al persoanelor de vârstă a treia nu-l reprezintă doar punctul de pensie, ci implementarea unui întreg sistem de protecție și

asistență socială și medicală, de a oferi seniorilor sprijinul și șansa de a fi auziți și implicați în societate.

Lumea este într-o continuă schimbare și provocare, atât la nivel european cât și mondial. Modificările climatice și demografice, crizele politice, economice și teritoriale, din păcate culminate cu conflicte armate, chinuiesc acest început de mileniu și afectează în foarte mare măsură persoanele vârstnice. Se fac însă pași importanți în această direcție, iar „o strategie europeană pentru îmbătrânire – mărturisește dl. Heidrun Mollenkopf, președintele Platformei AGE Europe - ar contribui nu numai la o viață activă și demnă pentru generațiile de astăzi de persoane în vârstă, dar ar asigura că Europa este, de asemenea, bine pregătită pentru îmbătrânirea generațiilor viitoare”.

Anul 2023 ne-a pus în fața unor noi provocări care ne-au determinat să lucrăm mai bine în echipă, ne-au învățat să ne

pese mai mult unii de alții, să empatizăm și să nu stăm deoparte, să ne implicăm în a face lucrurile mai bine pentru membrii noștri. Să fim așa în continuare, uniți în cadrul Federației noastre, pentru seniorii de acum și un exemplu grăitor pentru cei de mâine.

Să privim, așadar, cu optimism și credință în viitorul apropiat, să nu uităm niciodată că la fiecare sărbătorire a nașterii Domnului Hristos, ne naștem și noi, cu gânduri bune, seninătate și lumină.

Din toată inima, în numele meu și al Comitetului Director al Federației Naționale "OMENIA" a C.A.R.P.-urilor din România vă doresc dragi seniori, sărbători luminate alături de familie și prieteni, Crăciun Fericit și fie ca anul 2024 să vină cu pace, sănătate și speranță!

**Președintele
Federației Naționale "OMENIA"
a C.A.R.P.-urilor din România
Ec. Giorgică BĂDĂRĂU**

Ziua Internațională a ONU pentru Îngrijire și Asistență

Sociolog
Ionuț ARDELEANU

Ziua Internațională a ONU pentru Îngrijire și Asistență a fost sărbătorită pentru prima dată în anul 2023, prilej cu care 16 organizații europene au solicitat măsuri urgente pentru soluționarea deficitului de personal în îngrijirea pe termen lung. Inaugurarea Zilei Internaționale de Îngrijire și Asistență a ONU este o inițiativă binevenită care marchează un lucru pozitiv în recunoașterea importanței vitale a îngrijirii și a celor care o acordă în societățile noastre.

Conform Raportului EURES 2022 privind zonele deficitare și cele excedentare privind forța de muncă, domeniul sănătății și asistenței sociale în multe țări europene cunoaște cele mai mari lipsuri în termeni de personal specializat. Pretutindeni, organizațiile au tras un semnal de alarmă cu privire la deficitul de servicii de îngrijire, personal, sprijinul insuficient pentru îngrijitorii informali și consecințele periculoase și imediate pentru întreaga societate.

La nivelul UE, Strategia europeană de îngrijire deschide

calea pentru transformarea sectorului și crearea unui sistem de îngrijire și sprijin centrat pe persoană, bazat pe comunitate. Aceasta este fundamentată pe un sistem de respectare a drepturilor și demnității persoanelor care au nevoie de îngrijire și sprijin, precum și familiilor și îngrijitorilor, atât profesionali, cât și informali.

Personalul insuficient și investițiile reduse în sistemul de îngrijire nu sunt o noutate. Deodată rămân problemele de discriminare pe criteriul vârstei și alte discriminări bazate pe stereotipuri de gen care îi afectează atât pe cei care beneficiază de îngrijire, cât și pe cei

care îi îngrijesc. Îngrijirea încă este considerată o îndatorire a femeii, 44% dintre europeni cred că rolul unei femei este acela de a avea grijă de casă și familie. Acest lucru face ca femeile să dețină 80% dintre locurile de muncă, de personal de îngrijire, acestea fiind subevaluate, slab plătite, precare și cu puține perspective de dezvoltare și progres personal. Amplasarea problemei a crescut treptat în ultimul timp, în special din cauza crizei COVID-19 și a creșterii costului vieții. Găsirea de personal competent, bine pregătit și stabil rămâne o provocare în fiecare țară europeană. Acest lucru

tență, cele 16 organizații semnatare declară că nu poate exista un sistem sănătos de îngrijire și sprijin dacă drepturile și demnitatea unuia dintre grupurile care o compun sunt refuzate sau încălcate. Grija și sprijinul fac parte din structura noastră socială și ar trebui tratate ca atare, ca o schimbare a societății care implică toți actorii. Pe bună dreptate, UE a făcut din accesul la îngrijirea pe termen lung unul dintre principiile inițiativei sale emblematice – Pilonul european al drepturilor sociale (principiul 18). Îngrijirea de lungă durată este considerată un drept social și fundamental al sănătății pe parcursul vieții. Strategia europeană de îngrijire și Recomandarea Consiliului privind îngrijirea pe termen lung din anul 2022, deschid calea pentru măsuri centrate pe persoană care urmăresc să garanteze disponibilitatea, accesibilitatea serviciilor de îngrijire, îmbunătățirea condițiilor de muncă, soluționarea deficitului de personal și a dezechilibrelor de gen din sector; precum și furnizarea de sprijin pentru îngrijitorii informali.

Acest lucru nu poate fi realizat fără investiții în dezvoltarea de servicii care permit asigurarea drepturilor omului pentru toți, profesionalizarea îngrijirii, îmbunătățirea competențelor lucrătorilor prin dezvoltarea profesională continuă, sporind atractivitatea sectorului. Fără aceste investiții, nu poate exista nicio schimbare, iar situațiile care pun viața în pericol a unor oameni care depind de servicii de îngrijire vor persista, scandalurile vor continua să apară, iar drepturile și demnitatea tuturor părților interesate vor fi în continuare refuzate și încălcate.

are consecințe asupra tuturor persoanelor care lucrează în sector și se confruntă cu munca precară, burnout (stare de epuizare emoțională, fizică și mentală), stres și anxietate, deteriorarea sănătății mintale, violență etc.

Pentru persoanele care au nevoie/apelaază la servicii de îngrijire și asistență, lipsurile sistematice pot duce la o negare a drepturilor omului cu consecințe care le pun uneori viața în pericol și afectează calitatea serviciilor de îngrijire și suport oferite. Lipsa de servicii adecvate și de personal echivalează cu o încălcare a drepturilor omului pentru persoanele care sunt eligibile pentru servicii de îngrijire în conformitate cu Convenția Națiunilor Unite cu privire la drepturile persoanelor cu dizabilități (UNCRPD) și Carta UE a Drepturilor Fundamentale, fiind o negare a demnității, autonomiei și drepturilor lor la incluziune socială și participare. Dintre persoanele cu dificultăți severe în activități personale sau casnice, aproape 50% sunt cu vârsta de peste 65 de ani și au avut o nevoie de îngrijire în anul 2019. Persoane care necesită asistență zilnică experimentează situații uneori îngrozitoare, unele dintre ele fiind nevoite să aștepte zile întregi pentru igienă, hrană, fără a putea utiliza toaleta și nici să se

ridice din pat. Aceste persoane se confruntă cu probleme de schimbare constantă a personalului, cu pregătire inadecvată, abuz și neglijență. Pentru a compensa acest deficit sistemic, îngrijitorii informali (acolo unde există) trebuie să intervină adesea în detrimentul propriei sănătăți, stabilități financiare și incluziuni sociale.

Asistarea unei persoane dragi și trecerea de la rolul de părinte, soț, frate, soră sau copil la cel de îngrijitor informal trebuie să fie o alegere, dar această alegere nu este adesea posibilă din cauza eșecului sistemelor de îngrijire. Lipsa de servicii la domiciliu și la nivel comunitar face ca ajutorul oferit de îngrijitorii informali să fie esențial, 80% dintre îngrijitorii informali fiind femei, rol care se adaugă la sarcinile și responsabilitățile de zi cu zi. Din cauza lipsei de sprijin adecvat, prea mulți îngrijitori sunt copleșiți de o responsabilitate imensă și suferă de o stare permanentă de anxietate, nu în ultimul rând cu privire la viitor, când nici ei nu vor mai putea oferi rudelor sprijinul necesar. Burnout, izolarea socială, provocările financiare, lipsa echilibrului între muncă-îngrijire-viață sunt o realitate pentru aceste persoane.

Astfel, cu ocazia Zilei Internaționale de Îngrijire și Asis-

Mai mult sprijin pentru angajarea la vârste înaintate

Sociolog
Ionuț ARDELEANU

Îmbătrânirea populației la nivelul UE necesită ca problemele legate de îmbătrânire să fie în centrul politicilor de ocupare a forței de muncă și, mai larg, pe piața muncii. Scopul barometrului AGE 2023 (aflat la a 4-a ediție) este de a semnala aceste probleme și a îndemna toți factorii interesați la reflecție asupra provocărilor și soluțiilor actuale și viitoare.

Membrii AGE au colectat în această ediție a Barometrului bune practici din 19 state membre, inclusiv România prin informațiile furnizate de către Federația Națională "OMENIA" a C.A.R.P.-urilor din România. De asemenea, au fost formulate constatări și recomandări cheie pentru a inspira statele membre și UE să construiască o Europă pentru toate vârstele.

Este nevoie de o împuternicire a persoanelor în vârstă pe piața muncii din UE

Deși rata de ocupare a persoanelor cu vârsta între 55-64 de ani crește lent în fiecare an, în prezent este de doar 62,5%, o cifră care nu oferă vizibilitate situației dificile a anumitor grupuri care sunt dezavantajate pe

BAROMETER 2023

Empowering older people in the labour market for sustainable and quality working lives

www.age-platform.eu

pieța muncii, precum femeile în vârstă, a căror rată de ocupare este mult mai scăzută. Durata carierei nu se poate baza doar pe bunăvoința lucrătorilor, nici pe stimulente sau obligații pentru angajați de a lucra mai mult. Trebuie făcute investiții

majorare în formare, mobilitate și condiții de muncă personalizate. În acest context, documentul formulează nevoia de creare a unor măsuri privind dezvoltarea carierei, de consultări reale între angajatori și angajați, elaborarea de planuri

împotriva discriminării pe criteriul vârstă la locul de muncă, mai multe contracte flexibile adaptate situației actuale pentru o retenție mai mare a forței de muncă provenită din rândul persoanelor cu vârsta de peste 55 de ani.

Barometrul reamintește, de asemenea, necesitatea unei abordări mai flexibile a vieții profesionale a fiecărui individ. Este, în primul rând, o modalitate de a recunoaște diversitatea experiențelor de viață ale persoanelor în vârstă, dar și o oportunitate de a răspunde dorinței oamenilor de a munci, de a învăța, de a se odihni, de a îngriji un membru al familiei sau de a se recalifica, la orice vârstă. Acest lucru poate fi realizat prin oferirea unui sprijin mai solid lucrătorilor în vârstă care doresc să continue să lucreze, de exemplu prin ajustarea condițiilor de muncă, sprijinirea acestora în căutarea unui loc de muncă, creșterea gradului de conștientizare a valorii și experienței lucrătorilor seniori în rândul angajatorilor.

Discriminare bazată pe vârstă, în continuare o problemă întâlnită la locul de muncă

Discriminarea bazată pe vârstă încă predomină pe piața muncii. Acest lucru este valabil în timpul procesului de recrutare, dar și în cazul accesului la oportunități de formare. Astfel, îndeplinirea responsabilităților unui loc de muncă ar trebui să se bazeze mai degrabă pe evaluarea individului decât pe ipoteze stereotipice. Pentru a pune capăt discriminării pe criteriul vârstei la locul de muncă, AGE recomandă creșterea gradului de conștientizare a acestui fenomen pe piața muncii, prin campanii și instruire pentru

angajatori și angajați. În special, Barometrul solicită o abordare centrată pe oameni, care este esențială pentru a viza mai bine provocările cu care se confruntă anumite grupuri care sunt dezavantajate pe piața muncii, cum ar fi femeile în vârstă.

Sănătatea și siguranța la locul de muncă sunt elemente cheie pentru o viață profesională durabilă și de calitate. Documentul recomandă o mai bună incluziune a provocărilor întâlnite de lucrătorii în vârstă în strategiile privind securitatea și sănătatea în muncă și o implicare mai mare a acestora în proiectarea și implementarea acestor strategii.

În cele din urmă, noile tehnologii și digitalizarea ridică câteva provocări pentru anumite persoane, cum ar fi riscul de excludere, în special în cazul lucrătorilor seniori cu un nivel de digitalizare mai scăzut. Îmbunătățirea competențelor digitale și a accesibilității tehnolo-

giei și furnizarea de sprijin adecvat este vitală pentru a permite oamenilor de toate vârstele să dobândească noi competențe la locul de muncă sau să accepte schimbarea carierei.

Romania

Information provided by the National Federation of Employers (Federația Națională OMENIA) and desk research

Support in the labour market

The employment rate of 55-64-year-olds is the lowest of all Member States: 46.7%²⁵³.

There do not seem to be many initiatives in terms of career monitoring and management. Career reviews seem to be more commonly accepted when a retiree wishes to work beyond the legal retirement age or when changes and reorganisations are planned within the company.

The health crisis linked to the COVID-19 pandemic has led to an exacerbated vulnerability of the labour market. According to a survey conducted by IPSOS²⁵⁴, it seems that **60% of Romanians have suffered, from a professional point of view, from the pandemic**. In particular, people aged 45-54 have been the most affected by job loss.

In Romania, **law no. 76 of 16 January 2002²⁵⁵** lays down provisions to protect people against the risk of unemployment, to ensure a high level of employment and to adapt the workforce to the requirements of the labour market. In particular, this law provides that in order to prevent unemployment and strengthen jobs by increasing and diversifying employees' professional skills, **employers who organise vocational training programmes for their employees are partly financed from the unemployment insurance budget**.

This law also provides **job-search assistance that is focused on the individual**. The National Employment Agency is required to provide information and advice, define the job seeker's profile and level of occupation, and offer activities to develop skills and self-confidence so that job seekers can decide on their own careers.

Support for job seekers, especially older job seekers, is expanding and improving. According to the Proposal for a Joint Employment Report 2022²⁵⁶, Romania launched a project in December 2020, funded by the European Social Fund, to modernise the structures of public employment services by **developing case management services for job seekers, including people in vulnerable situations such as older job seekers**.

According to the Joint Employment Report 2022, Romania also plans to launch a **new platform to improve public employment services for employers**, including the training of 900 people and actions to foster cooperation with territorial employment agencies, thus facilitating the accessibility of services needed for job search by older job seekers.

www.age-platform.eu/barometer-2023/

Secțiunea despre România de unde reiese că datele sunt furnizate de Federația Națională "OMENIA" a C.A.R.P.-urilor din România

Împuternicirea persoanelor în vârstă pe piața muncii pentru o viață profesională durabilă și de calitate

În ediția sa din 2023 Barometrul, AGE analizează situația persoanelor în vârstă pe piața muncii și încearcă să răspundă la următoarea întrebare „*Cum să împuternicim persoanele în vârstă pe piața muncii, astfel încât să poată duce o viață profesională durabilă și de calitate?*” Pe baza datelor colectate de membrii AGE și a cercetărilor documentare, a fost întocmit un raport privind 19 țări: Austria, Belgia, Cipru, Finlanda, Franța, Germania, Grecia, Ungaria, Italia, Malta, Olanda, Norvegia, Polonia, Portugalia, România, Slovacia, Slovenia, Spania și Suedia. Prin evaluări de la țară la țară, Barometrul AGE a evidențiat punctele comune și divergențele dintre statele membre și a stabilit pozițiile AGE în trei domenii de politică cu o perspectivă intersecțională: sprijinirea persoanelor în vârstă pe piața muncii, combaterea discriminării la locul de muncă și la locurile de muncă pentru toate vârstele.

Perfecționarea pregătirii profesionale la C.A.R.P. Prima-Tim Timișoara

Președinte Mihail PUNGĂ
C.A.R.P. Prima-TIM Timișoara

INFORMATIZAREA PROCEDURILOR ȘI OPERAȚIUNILOR DESFĂȘURATE ÎN PROGRAMUL NOVICAR

În societatea actuală se pune tot mai mult accent pe învățarea continuă văzută ca o formă de pregătire profesională și perfecționare permanentă.

Nevoile de pregătire profesională, având la bază ideea că o bună pregătire profesională contribuie la îndeplinirea obiectivelor organizației, ne-a determinat să inițiem și să organizăm un seminar de actualizare și revizuire a cunoștințelor și abilităților profesionale.

Acțiunea a avut loc în perioada 09.10 – 11.10.2023 și s-a adresat tuturor salariaților Casei noastre.

În acest sens au fost abordate 4 teme de actualitate cu impact major asupra activității curente, cu lectori din cadrul organizației, cu privire la sistemul informatic NOVICAR utilizat, fluxul de numerar, importul datelor și evidența debitorilor din împrumuturi și evaluarea și gestionarea riscului de împrumut.

Programul informatic NOVICAR, achiziționat de C.A.R.P. Prima-Tim în 2019 pune la dispoziția asociației, în timp real, toate informațiile legate de evidența membrilor, de controlul fluxului de numerar din momentul intrării în casierie și bănci și până la ieșirea prin împrumuturi și alte plăți.

Lector ec. Roxana Vladia
– șef birou membri

Aplicația informatică **NOVICAR** asigură funcționalitățile necesare Caselor de Ajutor Reciproc, fiind responsabilă de stocarea bazei de date a membrilor, de controlul fluxului de bani din momentul intrării în casierie și bănci și până la ieșirea prin împrumuturi și alte plăți.

NOVICAR pune la dispoziția utilizatorului în timp real toate informațiile legate de funcționarea Caselor.

FUNCȚIONALITĂȚI PRINCIPALE

- ◆ **Evidența și administrarea membrilor** cu un număr nelimitat de date de identificare;
- ◆ Controlul integrat al **sumelor** încasate și

achitate;

- ◆ Monitorizarea și controlul **încasărilor și plăților** pentru membri;
- ◆ Urmărirea **restanțierilor și emiterea somațiilor** în mod automat;
- ◆ Gestiunea în timp real a **registriului de casă**;
- ◆ Managementul relației cu furnizorii și cu clienții (încasări, plăți, termene de plată etc.);
- ◆ **Generarea tuturor documentelor primare, a registriului de casă și a registriului de bancă**;
- ◆ Generarea de **analize și rapoarte** amănunțite pentru toate activitățile derulate;
- ◆ **Modele de chitanțe și Contracte de împrumut predefinite** și posibilitatea de a importa modele noi;
- ◆ Rapoarte configurabile și adaptabile la fiecare cerință a casei;
- ◆ Aplicația este funcțională în cadrul C.A.R.P. PRIMA-TIM Timișoara din **aprilie 2019** și se aplică la un număr total de 29 utilizatori din care 12 la sediul central și 17 utilizatori în teritoriu: 5 calculatoare fixe, 12 tablete.

PRINCIPALELE OPERAȚIUNI desfășurate în cadrul programului, sunt:

1. Evidență membri

➤ Înscrierea se poate face la ghișee, la punctele fixe din teritoriu și prin agentul încasator din teren în baza unei **Cereri de înscriere** care conține:

- Prevederile Legii nr. 129/2019 privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului;

- Acordul privind prelucrarea, păstrarea și transmiterea datelor cu caracter personal.

➤ Fiecărui membru i se alocă un **număr de fișă** și i se întocmește un carnet în care se vor completa lunar plățile efectuate

➤ **Încasări și plăți**: se pot face:

- la ghișee, **numerar** sau prin **POS**, la punctele fixe din teritoriu sau prin agentul încasator din teren

- prin **ordin de plată**, banca: CREDITCOOP, TRANSILVANIA, RAIFFEISEN (unde avem deschise conturi);

- **online**, direct din aplicația de pe site.

2. Ajutorul de deces se acordă persoanei care prezintă certificatul de deces în original, în baza **Cererii** la ghișee, punctele fixe din teritoriu sau prin agentul încasator din teren, conform Regulamentului intern

3. Retragera se efectuează în baza **Cererii**, la ghișee, punctele fixe din teritoriu sau prin agentul încasator din teren, conform Regulamentului intern.

- Calculul se va face în funcție de data plății obligațiilor statutare.

4. Ajutoare nerambursabile se acordă o singură dată/an membrilor cu o vechime în organizație mai mare de 12 luni pentru:

✓ Ajutoare medicale, tratament balnear, spitalizare, protezări, cabinete medicale; ajutoare excursii; ajutoare ocazionale; ajutoare sărbători

5. Împrumuturi

➤ Se întocmesc la ghișee, la punctele fixe din teritoriu și prin agentul încasator din teren în baza unei **Cereri de împrumut** aprobată anticipat;

➤ Plata împrumutului poate fi: la **casieria centrală**; prin **virament bancar**; prin **agentul încasator din teren**;

➤ Soldul cotizat necesar pentru împrumuturile de până la 15.000 de lei este de cel puțin 20% din valoarea împrumutului, iar pentru cele peste 15.000 de lei de cel puțin 15% din valoarea împrumutului;

➤ La întocmirea fiecărui contract de împrumut se completează **Fișa de cunoaștere a membrului**;

➤ Documentele prezentate inclusiv stagiul de cotizare se vor atașa în **arhiva digitală a titularului**;

➤ Solicitanții de împrumuturi pot trimite actele necesare pe adresa:

acte.imprumuturi@carptimisoara.ro

➤ **Graficul de rambursare**, este Anexă a contractului de împrumut și obligatoriu va fi semnat de către titular și giranți;

6. Compensarea se face, în baza unei **Cereri** care se întocmește la ghișee, punctele fixe din teritoriu sau prin agentul încasator din teren.

7. **Rambursarea anticipată** se face în baza unei **Cereri** care se întocmește la ghișee, la punctele fixe din teritoriu și prin agentul încasator din teren

FLUXUL DE TREZORERIE

Lector ec. Adriana Belciu – contabil-șef

Având în vedere obiectul principal de activitate al asociației noastre, gestionarea corectă și eficientă a numerarului impune urmărirea permanentă a fluxului de numerar.

Preocuparea permanentă pentru urmărirea fluxului de numerar ne asigură o planificare corectă și realistă a plăților pentru împrumuturi acordate membrilor, furnizori, salarii, obligații la buget etc. corelate cu încasările estimate.

1. Obiectivul analizei fluxului de trezorerie: furnizare de informații despre:

a) Poziția financiară a organizației, performanțe și modificarea poziției financiare, determinând luarea de decizii economice;

b) Capacitatea de a genera numerar precum și a necesităților de a-l utiliza.

Săptămânal în ședințele Consiliului Director este analizat fluxul de numerar în vederea luării de decizii privind planificarea plăților viitoare pentru împrumuturi către membri și constituirea de depozite bancare.

2. Din punct de vedere funcțional, fluxul de trezorerie se împarte în trei categorii:

a) Fluxul de trezorerie din activitatea de exploatare;

b) Fluxul de trezorerie din activitatea de investiții;

c) Fluxul de trezorerie din activitatea de

finanțare.

3. Metode de determinare a fluxului de trezorerie generate de cele trei tipuri de activități:

3.1. Metoda directă

Se operează cu încasări și plăți brute numerar.

a) Fluxul de trezorerie din activitatea de exploatare;

- Încasări în numerar din vânzări, prestări servicii, onorarii, comisioane, alte venituri;

- Plăți în numerar către furnizori, cheltuieli cu personalul.

b) Fluxul de trezorerie din activitatea de investiții;

- Încasări și plăți în ceea ce privește mijloacele fixe, terenurile, instrumentele de capital.

c) Fluxul de trezorerie din activitatea de finanțare.

- Plăți către acționari ceea ce determină scăderea rezervelor, capitalului social, venituri din dobânzi și alte cheltuieli financiare.

Rezultanta fondurilor din activitățile de exploatare, investiții și finanțare este trezoreria netă.

3.2. Metoda indirectă

Profitul (pierderea) net (ă) este ajustat (ă) cu efectele tranzacțiilor fără natură monetară.

a) Fluxul de trezorerie din activitatea de exploatare

- Este rezultatul net;

- Modificări ale capitalului circulant;

- Ajustări de elemente nemonetare și alte elemente incluse în activitatea de investiții și cea de finanțare, aceleași cu cele de la metoda directă.

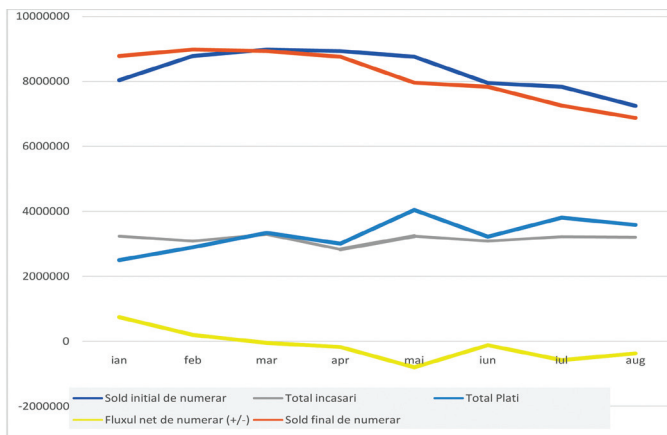
IAS 7 (standard internațional de contabilitate) recomandă utilizarea Metodei directe, deoarece furnizează informații pentru estimarea fluxurilor de trezorerie viitoare, spre deosebire de metoda indirectă.

Analiza fluxului de numerar în asociație prin metoda directă a fost întocmită pentru perioada 01.01.2023 – 31.08.2023 pe tipuri de încasări și plăți, conform graficului prezentat. Astfel, se observă o fluctuație pozitivă sau negativă a numerarului încasat în funcție de care se stabilește constituirea de depozite bancare în perioada în care nu sunt solicitări de împrumu-

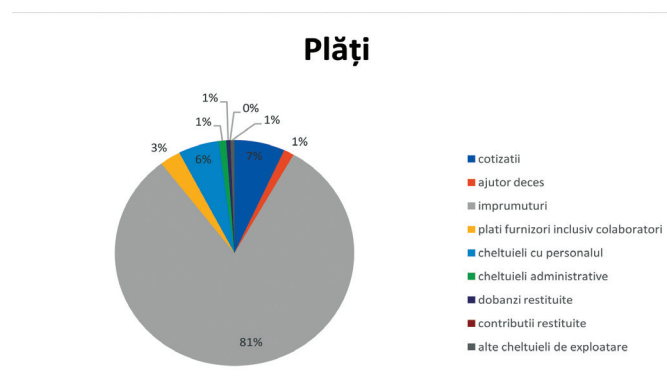
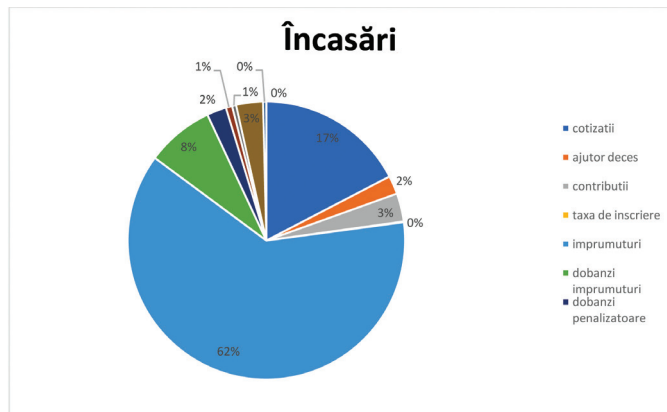

turi către membri. În situația în care solicitările de împrumuturi sunt numeroase se hotărăsc sursele din care acestea vor fi acoperite, inclusiv prin desființarea depozitelor mai puțin rentabile.

FLUXUL DE NUMERAR ÎN ASOCIAȚIE

În graficele alăturate este prezentată structura încasărilor și plăților în baza căreia s-a întocmit fluxul de numerar în asociație, observându-se că ponderea cea mai mare, între 62% și 81% o dețin încasările și plățile de la/către membri pentru împrumuturi, urmată de încasările și plățile la fondul de cotizații, care sunt între 7% și 17%.

Asigurarea în permanență a mișcării eficiente a banilor este un aspect vital pentru succesul

și stabilitatea financiară a asociației, care reflectă în același timp sănătatea financiară și capacitatea de supraviețuire a oricărei organizații.

IMPORTUL DATELOR DE EVIDENȚĂ PRIMARĂ DIN NOVICAR ÎN ASIS

Lector Marinela Pascuti – contabil

Preluarea informațiilor din programul NOVICAR de evidență a membrilor în programul ASIS de contabilitate se realizează prin intermediul procedurii importului de date care oferă o flexibilitate mare și un control al acestora.

Astfel se renunță la procese repetitive consumatoare de timp. De exemplu, în prezent, preluarea datelor din registrul de casă, care se realizează în cațiva pași, este foarte utilă deoarece permite prelucrarea unui volum mare de date și informații într-un timp mai scurt.

Fiecare registru de casă se exportă individual din NOVICAR într-un document Excel pe care se operează modificările cerute de programul informatic.

Ulterior se verifică, ca toate înregistrările să fie corecte și complete, conturile atribuite înregistrărilor să fie importate corect după pașii prevăzuți în aplicație. După importul în ASIS se face verificarea înregistrărilor atât cele care privesc sediul Timișoara cât și cele de la sucursalele Buziaș și Deta.

Procedeeul de import se utilizează de asemenea în cazul plăților prin bancă a salariilor și a facturilor serviciilor PFA a agenților de teren.

Se întocmește un tabel Excel ținând cont de tipul de fișier solicitat de bancă care să cuprindă toate datele necesare efectuării plăților după care

se transformă într-un document (fișier) cu extensia CSV urmând pașii asemănători importului de casă care se exportă în aplicația de bancă.

Având în vedere că numărul membrilor care solicită plata drepturilor prin bancă care pot fi împrumuturi, retrageri, ajutoare sau alte plăți este în creștere, procedura de import poate simplifica substanțial achitarea acestora și este utilă economisind timp care poate fi valorificat în executarea altor sarcini în folosul asociației.

Un alt proces repetitiv căruia i se alocă un segment important de timp este introducerea zilnică, manuală, a datelor din extrasele de cont emise de băncile cu care lucrăm.

Aceste extrase de cont pot fi exportate la fel ca registrele de casă zilnic sau lunar.

Băncile pun la dispoziția clienților un extras electronic bancar (fișier standard) care conține toate operațiunile unui cont, numărul extrasului, soldurile inițiale și cele finale.

Acest format este pus la dispoziție de către bănci și poate fi importat în Asis pentru că oferă o viziune de ansamblu asupra operațiunilor de încasări – plăți făcute prin bancă și ușurează munca salariaților.

Importul automat de date duce la o reducere considerabilă a timpului de operare de la câteva zile la câteva minute și trebuie să profităm de acest avantaj major al progresului digitalizării iar timpul economisit poate fi direcționat către alte activități pentru dezvoltarea asociației.

URMĂRIREA ȘI EVIDENȚA ANALITICĂ A DEBITORILOR DIN ÎMPRUMUTURI

Toți participanții la procesul de acordare a împrumuturilor sunt implicați în gestionarea riscului de împrumut și răspund pentru nerespectarea regulamentelor și procedurilor de lucru.

Responsabilul cu atribuții în urmărirea și recuperarea împrumuturilor (RURI) va monitoriza continuu calitatea portofoliului de împrumuturi și va întocmi lunar până în data de 15 ale lunii un „Raport de urmărire și recuperare”, însoțit de o notă, privind măsurile întreprinse pentru recuperarea restanțelor, cauzele soluționate și metoda de soluționare, propunerile de executare silită, numărul și valoarea împrumuturilor trimise spre

executare silită, precum și sumele recuperate prin executare silită.

Raportul de urmărire și recuperare va cuprinde:

- Lista debitorilor care înregistrează obligații de plată restante, vechimea și cuantumul acestor obligații. Creanțele restante vor fi grupate după serviciul datoriei – până la 30 de zile, între 30 și 60 de zile, între 60 și 90 de zile, peste 90 de zile și cu propunere de executare silită;
- Lista debitorilor aflați în executare silită, valoare de recuperat și valoare recuperată.

În acțiunea de urmărire și recuperare a împrumuturilor restante, se caută soluții care să ajute asociația să gestioneze riscul de împrumut și în același timp, să ajute împrumutații cu dificultăți financiare să-și onoreze obligațiile asumate.

Recuperarea pe cale amiabilă:

- Pentru împrumuturi cu restanțe de până la 30 de zile, RURI, împreună cu tehnicianul web vor contacta, conștientiza și determina împrumutatul că obligațiile asumate trebuie respectate. Contactarea se va realiza telefonic, prin notificare scrisă sau prin mijloace electronice. Titularii de portofoliu (agenții încasatori de teren) din teritoriu și RURI păstrează permanent legătura cu restanțierii până la achitarea obligațiilor de plată.
- Pentru împrumuturi restante cuprinse între 30 și 60 de zile, pe lângă toate cele de mai sus, în plus se vor notifica giranții. Pentru această categorie de restanțieri, titularii de portofolii (agenți încasatori de teren) din teritoriu vor informa RURI de acțiunile întreprinse pentru recuperarea împrumuturilor restante. Această obligație și-au asumat-o la intermedierea acordării împrumutului.
- Pentru împrumuturi cu restanțe cuprinse între 60 și 90 de zile toate cele de mai sus, în plus titularii contractelor de împrumut (unde este cazul și giranții) pot fi convocați la sediul asociației pentru conciliere directă.
- Comisia de conciliere poate recomanda, în cazuri bine justificate (cu documente privind spitalizarea sau incapacitate temporară de lucru, deces în familie, etc.), reducerea sau anularea penalităților pentru neplata la termen a ratelor de împrumut. Deciziile aparțin

Consiliului Director. Soluțiile agreeate în timpul concilierii vor fi cuprinse și păstrate în note de conciliere și/sau angajamente ferme de plată.

- Refinanțarea sumelor restante, rescadențarea și reeșalonarea se va materializa prin acte adiționale la contractul de împrumut și prin grafice noi de rambursare care vor fi semnate în original, în prezența reprezentantului asociației, atât de către titular cât și de giranți. Giranții pot rămâne aceiași se pot suplimenta sau înlocui, cu condiția păstrării cantității și calității garanțiilor.
- Nerealizarea, până la împlinirea a 91 de zile de întârziere, a celor convenite în timpul concilierii va conduce automat la blocarea disponibilităților aflate în fondurile împrumutatului și la recuperarea debitului prin executare silită.

Pentru creanțe restante de peste 90 de zile și mai mari de 1.000 de lei, împrumutatului și giranților li se comunică, prin executorul judecătoresc, câte o notificare a faptului că în cazul neplății restanțelor în termenul acordat în notificare, se va proceda la executarea silită a tuturor obligațiilor de plată asumate prin contractul de împrumut.

La împrumuturile restante care se pot închide se compară suma obligațiilor de plată cu soldul fondului social și se face compensarea acestora până în limita a 10 lei, fond social cotizat, împrumuturile fiind închise.

În cazul neachitării restanțelor în termenul acordat prin Notificarea emisă de BEJ, se demarează procedura de executare silită a debitorilor și a garanțiilor;

Suma de recuperat prin executare silită se compune din: valoarea totală rămasă neachitată din împrumut, dobânzile și penalitățile calculate la zi, cheltuielile pentru recuperare și corespondență și din taxa judiciară de investire a executării;

Se actualizează fișa membrului împrumutat cu "fișa în executare, prin bifarea rubricii", se introduce nota contabilă de creare debite și se listează în 2 exemplare (câte un exemplar pentru contabilitate respectiv urmărire debitori);

Se ține evidența tuturor dosarelor trimise către BEJ, se ține evidența contului 461 (debitori din împrumuturi), pe analitice pentru toate dosarele date în executare. Se notează în NOVICAR numărul dosarului de executare și se marchează

fișa ca fiind în executare, în baza încheierii BEJ;

După înregistrarea dosarelor la BEJ, toate plățile se vor efectua către acesta, sumele recuperate de la executor se înregistrează în creditul contului 461.01 - Debitori din împrumuturi, cronologic, la explicație trecându-se persoana de la care s-a făcut reținerea și numărul dosarului de executare.

Cu ajutorul acestor date în NOVICAR putem identifica titularul împrumutului și numărul de fișă pe care îl are atribuit fiecare membru.

Toate aceste sume care în contabilitate sunt înregistrate în Asis în creditul contului 461.01 – Debitori din împrumuturi, în programul NOVICAR se înregistrează în registrul de bancă. Selectăm banca prin care s-a făcut viramentul, se trece numărul de extras, data, iar suma se completează la rubrica debite la fișa aferentă.

Penalitățile calculate de executorul judecătoresc cât și somațiile trimise de acesta în baza unei facturi emise și trimise către Casă se înregistrează cu o nota contabilă în debitul contului 461.01 – Debitori din împrumuturi, urmând a fi înregistrate individual în fișa membrului pentru a fi urmărite în vederea recuperării.

La sfârșitul lunii se listează un centralizator și se confruntă exactitatea înregistrărilor cu sumele înregistrate în contabilitate, virate de executor.

EVALUAREA ȘI GESTIONAREA RISCULUI DE ÎMPRUMUT

Lector Ilie Matei – consilier

Mai degrabă practica decât prevederile legale, au determinat asociația să adopte regulamente și proceduri privind evaluarea și limitarea riscurilor de împrumut și a celor asociate acestora.

În acest sens s-au adoptat și se utilizează: “Regulamentul pentru acordarea de împrumuturi, Procedura privind încasarea, urmărirea și recuperarea împrumuturilor” cu anexele specifice și se desfășoară evaluări permanente ale întregului portofoliu de împrumuturi, pentru gestionarea optimă a acestuia.

Principalele slăbiciuni în gestiunea riscului de împrumut sunt:

- ✓ nerespectarea reglementărilor și normelor interne;
- ✓ selecția defectuoasă a beneficiarilor de împrumut;
- ✓ supravegherea internă improprie, a evoluției calității împrumuturilor;
- ✓ nerespectarea prevederilor contractuale de către împrumutați.

Etape de evaluare și gestionare a riscurilor:

I. Evaluarea riscului individual, în vederea fundamentării deciziei de împrumut.

1) Analiza cererii de împrumut și a documentelor anexate acesteia, evaluarea capacității de plată a solicitantului și comportamentul anterior avut la plată, evaluarea garanțiilor și legătura acestora cu solicitantul în cadrul tranzacției solicitate;

2) La evaluarea bonității solicitanților de împrumut sau a garanțiilor din aceeași familie, se va avea în vedere că angajamentele totale de plată lunare, decurgând din contractul de împrumut, precum și din alte contracte de aceeași natură, indiferent de creditor, să reprezinte cel mult 40% din veniturile nete lunare ale familiei;

3) Eliberarea împrumutului se poate realiza doar atunci când toate condițiile necesare prevăzute în normele și reglementările interne au fost respectate.

II. Monitorizarea până la expirarea/rezilierența contractului de împrumut. Reevaluarea și reconcilierea.

Monitorizarea va fi realizată respectând întotdeauna procedura de încasare urmărire și recuperare a împrumuturilor care cuprinde:

- 1) Ordinea de stingere a datoriilor;
- 2) Raportul de urmărire și recuperare;

3) Metode de lucru privind recuperarea împrumuturilor restante:

- Recuperarea pe cale amiabilă;
- Recuperarea debitului de la împrumutatul decedat;
- Recuperarea prin executare silită.

III. Evaluarea riscului de portofoliu.

Calitatea generală a portofoliului de împrumuturi, nivelul de performanță și apetitul la risc al împrumutaților se află stabilind serviciul datoriei acestora.

1. Serviciul datoriei

Serviciul datoriei se definește ca fiind capacitatea împrumutatului de a-și onora datoria la scadență, exprimată ca număr de zile de întârziere la plată, de la data scadenței.

Luând în considerare acest criteriu împrumuturile se clasifică astfel:

a. Standard - serviciul datoriei 0 (fără obligații restante);

b. În observație - cu serviciul datoriei de până la 90 de zile;

c. Neperformante - cu serviciul datoriei de peste 90 de zile, inclusiv cele aflate în executare silită.

2. Performanța financiară a împrumutaților

a. A - împrumutați cu serviciul datoriei 0 și cu împrumuturi garantate;

b. B - împrumutați cu un serviciu al datoriei de până la 60 de zile și cu împrumuturi garantate;

c. C - împrumutați cu un serviciu al datoriei de până la 90 de zile și cu împrumuturi garantate sau împrumutați cu împrumuturi negarantate chiar dacă au serviciul datoriei 0;

d. D - împrumutați cu un serviciu al datoriei de minim 91 de zile sau aflați în executare silită.

3. Categoriile de risc

a. Risc scăzut: - istoric de plată bun, performanță financiară A, fără litigii și alte angajamente de plată, căsătorit și proprietar al imobilului în care locuiește;

b. Risc mediu: - cu istoric de plată, performanță financiară B, fără litigii și alte angajamente de plată;

c. Risc ridicat: - fără istoric de plată, cu performanță financiară C;

d. Excepționi de la împrumuturi – solicitanții

cu performanță financiară D.

4. Indicatori de risc

Obiectivul administrării riscului de împrumut este menținerea împrumuturilor în observație și neperformante sub nivelul maxim admis, stabilit ca prag de neperformanță.

Principalii indicatori care exprimă riscul global de împrumut și care reflectă nivelul de prudență adoptat de asociație, în politica sa de împrumuturi sunt:

- ✓ ponderea împrumuturilor standard/total împrumuturi;
- ✓ ponderea împrumuturilor în observație/total împrumuturi;
- ✓ ponderea împrumuturilor neperformante/total împrumuturi;
- ✓ ponderea împrumuturilor în executare silită/total împrumuturi;
- ✓ ponderea împrumuturilor în executare silită/total împrumuturi neperformante;
- ✓ rata de recuperare a împrumuturilor aflate în executare silită;
- ✓ ponderea pierderilor datorate portofoliului de împrumuturi;
- ✓ gradul de acoperire a pierderilor din împrumuturi de către fondul de rezervă.

5. Riscul ratei dobânzii

Rata dobânzii poate determina schimbări semnificative în profitabilitatea asociației. Gestionarea ratei dobânzii este un obiectiv de gestiune a riscului deși, prin natura sa, rata dobânzii este un indicator de rentabilitate care exprimă capacitatea asociației de a proteja fondul social al membrilor, de a acoperi cheltuielile generale de funcționare și de a crea rezerve.

Rentabilitatea împrumuturilor reprezintă procentul de venituri încasate în raport cu împrumuturile acordate și recuperate. Se utilizează în determinarea pragului minim al ratei medii de dobândă.

În analiza riscului ratei dobânzii și pentru stabilirea nivelului optim al acesteia se va ține cont de:

- ✓ volumul, structura și calitatea portofoliului de împrumuturi;
- ✓ durata și gradul de recuperare a împrumuturilor aflate în executare silită;

- ✓ durata medie a împrumuturilor acordate;
- ✓ nivelul veniturilor prognozate prin BVC și obiectivele asociației;
- ✓ evoluția ratei medii a dobânzii din piața inter-bancară;
- ✓ nivelul prognozat al inflației pe durata acordării împrumutului.

Gestionarea riscului ratei dobânzii presupune stabilirea unor obiective clare în ceea ce privește veniturile din dobânzi și strategiile pentru atingerea acestor obiective. Prin simulări, se identifică ratele dobânzii care pot amenința sever interesele asociației.

IV. Limite de risc și praguri de neperformanță

1. Asociația este constituită în avantajul reciproc al membrilor săi, obține venituri doar pentru membrii săi, îndeplinește un rol social conform legislației, gestionează contribuțiile membrilor și oferă împrumuturi numai acestora.
2. Împrumuturile se acordă conform regulamentului în următoarele limite: Sume cuprinse între minim 500 și maxim 50.000 lei, cu o durată cuprinsă între 6 și 60 de luni, membrilor asociați care își au reședința și locul de muncă în regiunea deservită de asociație;
3. Un împrumutat poate solicita cel mult o refinanțare a împrumutului curent sau a sumelor restante;
4. Pentru rambursările în avans, dobânda se recalculează și se restituie, de regulă prin virament bancar și numai în cazul rambursărilor anticipate din surse proprii;
5. Nu se recalculează și nu se restituie dobânda, în cazul rambursărilor anticipate prin compensări cu fondul social al membrului asociat.
6. Împrumuturile fără garanți se vor acorda în condiții și limite stabilite periodic;
7. Împrumuturile “în observație” se vor menține sub pragul de 15% din total portofoliu;
8. Împrumuturile “neperformante” se vor menține sub pragul de 10% din total portofoliu;
9. Fondul de rezervă pentru pierderile din împrumuturi ar trebui să acopere valoarea împrumuturilor aflate în executare silită.

Continuăm cu alte exemple de la alte C.A.R.P.-uri în numerele următoare

Din nou spre larg

Prof. Nicolae LEONTE
Foto: Bogdan MIHĂILESCU

Martți, 26 septembrie 2023, ora 10: de pe puntea de comandă a navei amiral, "Armonii de toamnă", comandantul echipajului seniorilor, alcătuit din cei mai fideli membri iubitori de literatură ai C.A.R.P. Galați, prof. Ghiță Nazare, comunică ordinul de plecare spre o nouă aventură: inaugurarea sesiunii de toamnă - iarnă a Salonului literar al revistei.

Pornim la drum cu o nouă încărcătură bogată, diversă, valoroasă. Moderatorul manifestării, prof. Nazare, comunică echipajului – obișnuiți ai Salonului și oaspeți de vază ordinul de deplasare și executanții (sau execuții?! - operele ce vor fi lansate și autorii lor. Venit de la Tecuci, Tănase Dănăilă lansează volumul de cronici literare "Aspirații transparente" (Editura UZPR, București, 2023, referent, criticul literar Adi George Secară; Coca Coralia Drăgan, "Refugiul sufletului", versuri (Editura Boema, Galați, 2023), referenți, prof. univ. dr. Violeta Pușcașu; Valeriu Valegvi, "Hoinărind ascet prin Capricornia", (Editura Eikon, București, 2023, referenți, prof. Nicolae Leonte și prof. Vasile Leonte. Succesiv, vor comenta operele

referenții, autorii, publicul - la fel de numeros și de implicat ca de fiecare dată - probă irefutabilă a succesului Salonului, a seriozității și responsabilității cu care, în calitate de gazdă, prof. Ghiță Nazare organizează această activitate. În deschidere, amfitrionul manifestării precizează obiectul acesteia, mulțumește participanților și schițează profilul fiecărui autor. Criticul literar A. G. Secară relevă două trăsături ale operei scriitorului recenzat: talentul literar și spiritul analitic al acestuia; text cursiv, lejer, observații pertinente. Cartea lui Tănase Dănăilă este „o carte a prieteniei” cultivând o critică de întâmpinare, încurajatoare, generoasă, stimulativă. Potrivit Violetei Pușcașu, cartea Cocăi Coralia Drăgan exprimă, în ansamblul ei, credința autoarei în divinitate, în Dumnezeu cu liminară sinceritate, cu un adânc senti-

ment de pioșenie.

În replică, autoarea exprimă sentimentul de recunoștință față de doamna Violeta Pușcașu, întemeietoare a U.V. 3 (Universitatea vârstei a treia) la Galați.

Pentru Valeriu Valegvi poezia reprezintă un „modus vivendi”, îi insuflă un sentiment de optimism și vitalitate și curajul de a continua. Recenzându-i opera, Vasile Leonte relevă particularitățile artistice ale acesteia, apartenența la curentul modernist atât prin universul evocat cât și prin natura mijloacelor și procedeele artistice, exemplificându-le cu citate semnificative. Factura modernă a poeziilor este comentată și de prof. Nicolae Leonte: poezia lui Valeriu Valegvi nu e accesibilă oricui, ea implicând o corespondență sufletească între autor și cititor. Lectorul devine prin interpretarea semnificațiilor din perspectiva

nu va fi deloc". În acest context tematica poeziei Coraliei Drăgan i se pare de cel mai bun augur.

Cunoscuta scriitoare Violeta Ionescu, dincolo de originala tematică, îi reproșează aceleiași prozaismul, lipsa de profunzime a vibrației lirice, epicul deghizat în haina liricului. Judicioasă și subtilă observația scriitorului Gelu Ciorici-Șipote potrivit căruia, Coca Coralia Drăgan, căutându-se pe sine, încearcă să se descopere prin ceilalți. Constantin Oancă, oaspete tecucean al Salonului, afirmă că, în cele din urmă, toți oamenii sunt importanți, ei sunt, toți, îngeri. Poetul nu are propriu-zis o viață personală, nu-și aparține. Geta Iftimie, director adjunct al Bibliotecii V.A. Urechia transmite salutul înaltei instituții de cultură și informează cu privire la activitățile acesteia la filiale, sediul central fiind în plin proces de renovare. Apreciază buna colaborare între cele două instituții precum și calitatea activității Salonului cultural "Armonii de toamnă".

Potrivit cutumelor, au dat culoare manifestării membrii cenaclului „Verva” al epigramiștilor gălățeni, Vasile Manole și Toader Buhăiescu, ambii în calitate de vechi și constanți colaboratori ai Salonului, au oferit celor prezenți un amuzant și plin de...vervă duel epigramatic, alternat cu catrene elogioase la adresa autorilor.

În încheierea manifestării, pr. Ionel Rusu a recitat din poezia cu tematică religioasă a Coraliei Coca Drăgan. Ca de obicei, datorită bunei organizări asigurate de gazda evenimentului, prof. Ghiță Nazare, și a calității participanților Salonul a constituit un veritabil succes.

propriei sensibilități coautor al acesteia.

Opinia potrivit căreia autorul este dator să-și apere opera de interpretările ce i se par eronate, e contrazisă de Petre Rău. Opera se adresează tuturor și e supusă, în consecință, judecății cititorilor care au dreptul, în egală măsură, la propria opinie, fie ea bună sau rea. Tănase Dănăilă scrie despre autorii care i-au plăcut și, firește, reține pe cale de consecință, aspectele pozitive ale operei acestora. Coca Coralia Drăgan își deschide sufletul în poezie. Fiind la al doilea ei volum, e firesc să nu scrie o poezie excepțională. Pe de altă parte, Valeriu Valegvi e un scriitor matur, pe deplin format, stăpân pe mijloacele de exprimare cele mai rafinate.

Opinii judicioase, temeinic argumentate formulează scriitorul Teodor Parapiru. Despre Coca Coralia Drăgan: autoarea scrie o poezie cuminte, cu tematică religioasă. În procesul de creație, ceea ce este cu adevărat important este gândul care conduce la poezie, neliniștile, îndoiala. Tehnica, în raport cu acestea ocupă un loc cu totul secundar afirmă

cunoscutul scriitor, el însuși conducător de cenaclu literar. Scrisul domnului Tănase Dănăilă e al oricărui autor (nu scriitor, subliniază criticul). Poezia are nevoie, ca orice altceva, de lumini și umbre. Tănase Dănăilă are capacitate critică, e foarte cultivat, dar pare paralizat de teama de a critica, de a evidenția slăbiciunile, ceea ce e un nonsens. Conf. dr. Cătălin Enică exprimă regretul de a nu fi citit cărțile lansate. Referitor la discuțiile participanților e de acord cu opinia potrivit căreia critica de întâmpinare trebuie să fie optimistă, încurajatoare.

O voce din public, a domnului Mitică Budescu, evocă miracolul devenirii vechii prietene, Coca Coralia Drăgan. Pune evoluția acesteia către o carieră artistică pe seama efectului benefic al descoperirii ei de către prof. Violeta Pușcașu, care i-a cizelat talentul și a încurajat-o.

Tot din rândul asistenței se remarcă intervenția lui Năstase Marin. Poezia Cocăi Coralia Drăgan este un instrument de asanare morală a unei societăți ce tinde să piardă sentimentul religios. Îl citează pe Andre Malraux potrivit căruia „secolul al XXI-lea ori va fi religios, ori

DRAGOSTEA-DURERE, O TEMĂ DE VIAȚĂ

**Profesor
Ghiță NAZARE
Asociația C.A.R.P. Galați**

Ultimul deceniu a adus pe piața cărții, noi volume, având ca temă de viață dragostea-durere (dragostea de copil, de mamă, de ființa iubită, de plaiurile natale, de natură, de oameni, în general). Câteva exemple sunt concludente: Katia Nanu, *Primăvara femeii în galben*, Editura Phoebus, Galați, 2022; Iosif Roca, *Serafina*, din zori până în amurg, Editura ePublishers, București, 2022; Georgeta Muscă-Oană, *Amurg în doi*, Editura STEF, Iași, 2022; Mariana Eftimie Kabout, *Dor lăcrimând sub o năframă*, Editura StudIS, Iași 2023; Angela Burtea, *Să fim aproape, chiar dacă suntem departe*, Editura Rotipo, Iași, 2021; Lina Codreanu, *Satul din inima mea*, Editura Bibliotheca, Târgoviște, 2022; Năstase Marin, *Penelopa*, vol.I-II, Editura Olimpias, Galați, 2021; Eleonora Sta-

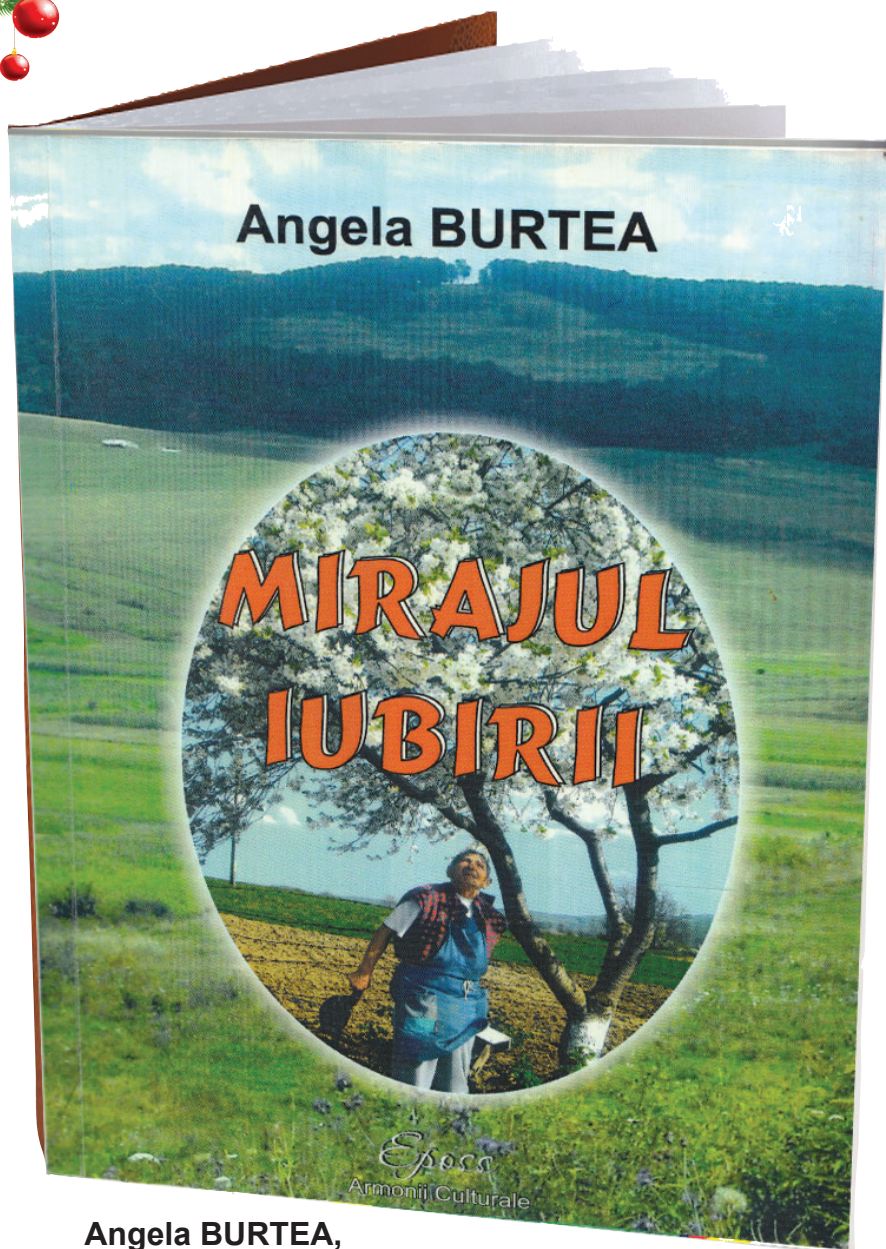
mate, *Reverberații cotidiene*, Editura Olimpias, Galați, 2023; Luminița Potârniche, *Nu lăsa ziua nescrisă*, Editura InfoRapArt, Galați, 2022; Viorica Popescu, *Plata păcatului*, Editura InfoRapArt, Galați, 2019; Constantin Gumann, *Perechea Alfa*, Editura Detectiv literar, București, 2022 etc.

În această tematică, dulce-amară, se înscrie și o altă carte a Angelei Burtea, carte apărută cu ceva timp în urmă. În esență, un copil declarat mort la naștere care, prin „implicarea” medicilor din maternitate, este de fapt înfiat de o rudă apropiată a tatălui, află abia în pragul căsătoriei care-i sunt părinții adevărați, că este rodul unei iubiri tănuite vreme de peste 20 de ani. Fericita „dramă” o află în aceste împrejurări chiar cei care au făcut ca dragostea lor să rodească, un profesor de fizică și o fostă elevă din anii de liceu, devenită în timp reputat medic cardiolog.

Cele 19 capitole ale roma-

nului, un serial de 19 episoade, descriu într-un stil captivant clișee ale unor iubiri ardente dintre diferite cupluri de îndrăgostiți: Florica și Lasacu, personajele reper ale cărții, Florica și Pavel, din anii de liceu, Lori și Pavel, din studenție, Clara și Șerban (ai cărui părinți adevărați erau profesorul Tibi Lascu și fosta elevă Florica Păun) sau, emoționant, dr. Florica Păun și soțul ei, ing. Soti Miloș.

Întâlnirile dintre Tibi Lascu, reputat profesor de fizică, și eminenta sa elevă, provenind dintr-un mediu social precar, fapt care-i va influența copilăria și tinerețea, dornică să ajungă la Medicină, se reflectau în visele bărbatului, trezindu-se adesea în plină noapte „cum buzele lui ating pielea albă și catifelată a fetei, care se cuibărește pisicește în brațele lui lăsându-se alintată”. Amintirea acestui gen de întâmplări îi dă prilejul lui Tibi Lascu, aflat la sfârșitul vieții și în pragul

Angela BURTEA,
MIRAJUL IUBIRII,
Editura Armonii culturale, Adjud, 2013

morții, la meditații și mărturisiri zguduitoare: Doamne, de-ar ști omul la tinerețe, ce-l așteaptă la bătrânețe! sau, cu trimitere la cea pe care o numea Floarea sufletului meu, fata cu ochii precum culoarea smaraldului, Florica, „Plăcerile sunt cele care dau coloratură vieții, ele fac parte din registrul umanului excesiv. Cui îi plac durerile? Și totuși, din durere se naște plăcerea. Târziu ajungem la acest adevăr și-l acceptăm cu greu sau, poate, niciodată” (p.125).

Pe Tibi Lascu îl durea amintirea Floricăi în clipele în care „Sfârșitul mi-e pe aproape” și imploră: „Aș fi vrut s-o mai văd înainte de a pleca, dar plata greșelii este necruțătoare! Am greșit, recunosc!”. A mai întâlnit-o Tibi Lascu pe Florica, femeie măritată acum, la casa ei? Soțul Floricăi, Soti Miloș, a aflat de aventurile amoroase ale soției sale din anii tinereții? Citiți cartea și veți afla! Soti avusese însă și el un mariaj eșuat, „trăind câțiva ani cu

o femeie care nu-l meritase” și hotărăște, cu mândrie, să-i spună dr. Florica Păun: „Vom schimba ecusonul și parafa: dr. Florica Miloș”.

Povestirile Angelei Burtea sunt cuceritoare, dialogurile mențin suspansul, textul este cald, are culoare, este literatură de calitate. Câteva expresii sunt concludente: se culcușea adânc, colțul mirific de mătase verde, lacrima sângelui tulburat de fărâdelegile neamului lui, a învățat repede să calce cu toată talpa piciorului pământul..., baia de lumină a dimineții (când se iveau zorile), muzica naturii, natura ne-a scăldat în lacrimi de dor și de drag, simfonia lăuntrică a inimilor, flăcăiaș până la 35 de ani, felii zdrențuite de viață etc. etc. Am spune că este o carte desăvârșită.

Prin cartea Angelei Burtea „Dragostea se transformă în cuvântul care cade – asemenea seminței minunate din pilda Mântuitorului – uneori în pământ bun, alteori în pământ sterp sau chiar pe drumul mare, devenind hrană păsărilor. Dacă iubirea este, totuși, un miraj, la care mulți dintre noi nu știu cum să ajungă, atunci să ne însușim iluzia căutării acesteia și să trăim, sperând la întâlnirea cu ea! Numai așa ne vom împlini ca oameni și vom putea deveni, într-o bună zi, părtași ai MIRAJUL-ui IUBIRII”, recomandă Gheorghe A. Stroia, membru corespondent al Academiei Româno-Americane de Arte și Științe, în consistenta-i prefață.

Sugerăm autoarei să purceadă la reeditarea acestei cărți!

De la C.A.R.P.-uri adunate...

Activitatea Caselor de Ajutor Reciproc ale Pensionarilor și a asociațiilor neguvernamentale este bogată și mereu dedicată celor pe care îi reprezintă, respectiv persoanelor vârstnice. Acest aspect reiese și din

revistele pe care acestea le editează și pe care le primim cu mare bucurie la redacție. Și nu sunt puține, drept pentru care le mulțumim și vom încerca să le prezentăm în numerele revistei noastre. Astfel, continuăm și de

data aceasta cu prezentarea revistelor și buletinelor, monografiilor publicate de casele de ajutor reciproc ale pensionarilor, membre ale Federației Naționale „OMENIA” a C.A.R.P.-urilor din România.

Revista ARMONII DE TOAMNĂ

ARMONII DE TOAMNĂ este revista Casei de Ajutor Reciproc a Pensionarilor-Galați, care încheie cu acest număr opt ani de apariție. O revistă „generatoare de armonie, echilibru și înțelegere în crearea și menținerea tinereții spirituale a membrilor noștri”, așa cum aprecia la micul jubileu al numărului 25 președinta Asociației, ec. Verginica Pintilie. Cu același prilej, fostul președinte, prof. Ionel Hâncu, inițiatorul publicației seniorilor gălățeni, își exprima mândria că revista aceasta reprezintă astăzi „unul dintre cele mai reușite proiecte ale Asociației noastre, alături de Salonul cultural cu același nume”, fiind „o veritabilă oglindă a activității Asociației Casa de Ajutor Reciproc a Pensionarilor-Galați” (Ionuț Crivăț, redactor șef al revistei „Omenia”). Am mai putea adăuga alte câteva zeci de asemenea declarații măgulitoare la adresa revistei noastre, dar le lăsăm în arhiva frumoaselor mărturisiri-amintire.

Revista beneficiază de

un Colegiu de redacție experimentat, din care fac parte ziariști, scriitori, salariați și membri ai C.A.R.P. Galați, buni cunoscători ai activității seniorilor gălățeni: Ghiță Nazare (redactor-șef), Viorel Dinescu și Violeta Ionescu (redactori șefi-adjuncți), Luminița Iordache (secretar de redacție), Cristina Filip (culegere computerizată), Mihai Buruiană (foto), Rodica Alexandru, Ion Aldea, Toader Buhăescu, Antonia Buruiană, Mariana Coroiu, Nicolae Leonte, Ion Manea, Corneliu Stoica și Petru Todoran (membri).

Trimestrul patru al acestui an a apărut în 56 de pagini fiind structurat pe nouă secțiuni: Invitatul ediției: interviu cu prof. Ecaterina Hulea, renumită colecționară și creatoare de folclor, manager și interpret al Ansamblului vocal-folcloric „Glasul odăieștilor”, din Odaia Manolache, comuna Vânători (Ghiță Nazare); Din activitatea Salonului cultural „Armonii de toamnă”: Triplă lansare de carte (Mioara Baci), Cu sufletul pe masă și Poezie și istorie (Nicolae Leonte); Pagini de istorie: „Un foc care arde: limba română”, de Viorel Dinescu; „Alexandru Ioan Cuza la Constantinopol”, de Radu Moțoc; Creație-poezie: Roxana Răcoreanu-Lupoae, Vasilica Grigoraș, Costică Panait, Paul Rotaru, Coca Coralia Drăgan, Elena Voinea, Toader Trandafir; Creație-proză: Petru Todoran, Nicolae Leonte, Ion Manea, Violeta Ionescu, Iosif Roca, Năstase Marin, Ștefana Buciumeanu; Cronică de carte: „Dor lăcrimând sub o năframă”, de Mariana Kabout (Gh. Nazare); „Aura lui Sebastian”, de Sebastian Golomoz, și „altitudinea 33, de Gelu Ciorici-

Șipote (Vasile Leonte); Divertisment (epigrame, catrene, curiozități, careuri rebusistice): Ion Moraru, Nicolae Leonte, Vasile Manole, Ioan Fărcășanu, Vasile Geană, Toader Buhăescu, Ion Aldea, Ionel Jecu); Filatelie: Avram Iancu, de Radu Moțoc; 2023. Și acest număr al revistei „Armonii de toamnă” este unul bogat și diversificat tematic, cuprinzând semnături ale seniorilor gălățeni iubitori de cultură, mulți dintre ei fiind membri ai Uniunii Scriitorilor din România, ai Uniunii Ziariștilor Profesioniști, ai Uniunii Artiștilor Plastici și ai Uniunii Epigrafiștilor.

Prof. Ghiță NAZARE, redactor-șef al revistei „Armonii de toamnă”

Revista ȘCOALA GĂLĂȚEANĂ

„Școala gălățeană”-revista cadrelor didactice din Județul Galați, cu o apariție neîntreruptă de aproape 34 de ani, cea mai longevivă publicație de educație și cultură din învățământul românesc, editată de Asociația Profesională Școala Gălățeană și Inspectoratul Școlar al Județului Galați, a ajuns la numărul 310. O performanță de vârstă pentru o publicație, dar mai ales de calitate. Cu o apariție lunară, cu excepția lunilor iulie și august, perioada vacanțelor școlare, color, 20 de pagini A3, „Școala gălățeană” reprezintă o oglindă a învățământului gălățean. Alături de rubrici tradiționale precum „Invitatul ediției”- interviuri cu personalități ale educației și culturii din Județul Galați și din România; „Cărțile colegilor noștri”-recenzii/cronici la cărțile apărute sub semnătura unor renumiți scrii-

tori, în majoritate cadre didactice; „Pagini de istorie și artă”; „Biblioteca școlară”; „Proiecte europene”; „Creație plastică”; „Restituirii” etc. sunt publicate materiale reflectând la zi activitatea desfășurată de cadrele didactice la catedră și în activitățile extracurriculare (strategii didactice performanțe, aspecte privind relația profesor-elev-părinte, relația predare-învățare-evaluare, manifestări metodic-științifice etc.).

Concretizând, numărul 310 al revistei noastre - decembrie 2023, are un bogat sumar, din care spicuim: un interviu cu profesor Iolanda Bulgaru, inspector școlar general adjunct (Gh. Nazare); Colegiul Național „Spiru Haret” Tecuci - 125, o amplă evocare a istoriei prestigioase școli tecuce ne la aniversarea a 125 de ani de existență (Eugenia Olariu și Elena Ramona Petrică); planificarea activităților metodice ale cadrelor didactice gălățene în anul școlar 2023-2024; cronici literare semnate de Ionel Necula, Valentina Teclici (Noua Zeelandă), Vasile Leonte și cronică plastică semnată de criticul de artă Corneliu Stoica, referitoare la expoziția

reputaților artiști-profesori Jana și Gheorghe Andreescu; creații literare aparținând poetelor Florina Zaharia, președintele Filialei Galați-Brăila a Uniunii Scriitorilor din România, și Georgeta Muscă-Oană, și prozatorului Ion Manea; pagini de istorie și de artă semnate de Deselia Anghel („1 Decembrie 1918- Avem o patrie, fiindcă am avut un altar”, editorial), Valentin Bodea (Casa Macri), Sorin Langu (Preludiul războiului-1938, la Galați); Laurențiu Ichim (Resursele CRED: Educație deschisă, în clasă și acasă); comentarii la ediția din acest an a Festivalul Internațional al Aforismului, manifestare unicat în România, desfășurat la Tecuci, semnate de Vasile Ghica (amfitrionul Festivalului), Tănase Dănilă și Petre Dumitriu; Zilele „Ciprian Porumbescu” (Nicuța Ardeleanu-Blaga); Proiecte educative (Camelia Pantazică) etc.

Asigură apariția acestei reviste o echipă cu multă experiență și cu o îndelungată activitate, formată din: Ghiță Nazare (director); Laurențiu Ichim (redactor-șef); Gina Brînzan (redactor-șef adjunct); Tinka Șerban (gestiune financiară); Elvira Alexandrescu, Eugen Drăgoi, Sorin Langu, Violeta Măzăroaie, Oltea Paraschiv și Corneliu Stoica (responsabili de pagină); Dorina Bălan, Eleny Cojocaru, Viorel Dinescu, Gheorghe Felea, Ion Manea și Teodor Parapiru (responsabili de rubrică); Carmen Constantin, Monica Precupanu și Geta Vintilă (corespondenți zonali) și, bineînțeles, sutele de colaboratori care alimentează număr de număr revista cu materiale din viața școlii și culturii gălățene. **(Prof. Ghiță NAZARE)**

ANIVERSARE

REVISTA „CASA SPERANȚEI” a Asociației C.A.R.P. BRĂILA

Sărbătorită la împlinirea a 10 ani de la prima apariție

La început a fost sămânța. Asemenea bobului de grâu care se seamănă toamna, prima mlădiță a revistei "Casa Speranței" din cadrul Asociația C.A.R.P. "Ana Aslan" Brăila, a răsărit într-un început de septembrie fănușian, acum 10 ani sub atenta îngrijire a unei entuziaste echipe de condeieri coordonată de către redactorul-șef, juristul Aurel Hârjoghe, membru al Consiliului Director. Apoi a rodit. O mlădiță literară subțire care a început să crească și să dea ramuri în fiecare anotimp al acestui deceniu. Încetul cu încetul, s-a transformat într-un copac frumos, roditor, cu 40 de ramuri cu frunze veșnic verzi de-a lungul întregului an, iar semințele-i literare cad în continuare în pământul primitiv și prind viață. Să-i purtăm de grijă acestui copac, în așa fel încât să nu se usuce niciodată!

Recent, la sediul cald și primitiv al Asociației C.A.R.P. "Ana Aslan" Brăila, palat al pensionarilor, cum frumos tinde să pătrundă în limbajul cetățenilor din orașul de la Dunăre, în prezența a peste 60 de invitați s-a desfășurat festivitatea ocazionată de lansarea numărului 41 al revistei "Casa Speranței" și aniversarea a 10 ani de la apariția primului număr al acesteia.

Într-o lume modernă, dominată de on-line și inteligență artificială, revista "Casa Speranței", membrii Cenaclului Literar-Artistic "Casa Speranței", demonstrează fără putință de tăgadă că, iată, mai există oameni care încă mai cred în cultură și arta scrisului, dar mai ales în tipăritură, pentru că această revistă apare constant de 10 ani în condiții grafice de excepție care ar stârni, cu siguranță, invidia marilor reviste literare.

S-a cântat, s-a citit din creațiile membrilor cenaclului, majoritatea membri ai Asociației C.A.R.P., s-au rememorat amintiri plăcute de la începuturi, s-a socializat frumos.

Festivitatea a debutat, așa cum era firesc, cu intervenția domnului președinte al Asociației C.A.R.P. "Ana Aslan" Brăila, economist Ilie Dudulea, președintele de onoare al acestei publicații. În cuvântul domniei sale, în numele Consiliului Director a adus, la acest moment aniversar, mulțumiri colectivului redacțional, tipografilor, colaboratorilor, tuturor celor care și-au încrustat semnăturile în paginile revistei mult-așteptate și

apreciate de membrii asociației, și nu numai.

Faptul că revista, care la începuturi se tipărea doar în 8 pagini, ajungând ca astăzi să cuprindă 32 de pagini, se datorează și înființării Cenaclului Literar-Artistic Casa Speranței, ai cărui membri, poeți, scriitori, artiști plastici, reputeți oameni de litere și cultură din Brăila au contribuit și contribuie în continuare la creșterea nivelului calitativ al revistei, la diversificarea subiectelor abordate, crescând astfel interesul cititorilor pentru revistă.

Domnul președinte a urât din suflet colectivului de redacție multă putere de muncă pe viitor și surse de inspirație temeinice celor care, prin taina condeiului, aduc culoare și plus-valoare acestei reviste cunoscută acum nu numai în interiorul țării ci aproape pe toate meridianele lumii: Italia, Franța, America de Nord, Spania, Noua Zeelandă, Japonia, Țările de Jos, Serbia, Brazilia, Republica Moldova, Ucraina. Ba chiar și în Congo!

Au luat cuvântul, apoi, reputeți oameni de cultură ai Brăilei – profesori universitari, artiști plastici, cu toții membri ai Asociației C.A.R.P. "Ana Aslan" - care au reliefat faptul că revista "Casa Speranței", prin întreg colectivul redacțional sprijinit de către Consiliul Director a reușit să se impună ca una dintre cele mai dinamice, mai deplin prezente și mai autentice publicații din arealul cultural local și chiar național, urând colectivului redacțional succese în viitor și la cât mai multe numere, la fel de relevante și interesante. (Virgil Matei)

Economist
Istvan FEKETE

Crăciunul este o sărbătoare foarte răspândită și așteptată atât de cei mici, cât și de cei mari. Crăciunul este o perioadă a tradițiilor și a obiceiurilor transmise din generație în generație. În toate zonele istorice ale României, în centrul sărbătorilor de iarnă se află familia și credința într-un an mai bun și mai prosper. Majoritatea regiunilor din România au influențe diferite, așadar și obiceiurile diferă, de multe ori chiar și în județe învecinate, prin urmare vă invităm să le aflați în rândurile care urmează:

TRANSILVANIA

În comuna Ilva Mare din Bistrița-Năsăud încă se păstrează și în ziua de astăzi tradiția numită „belciugarii”. În Ajunul Crăciunului, tinerii se costumează în diferite personaje: capră, soldat, urs, mire, mireasă, doctor sau jandarm și joacă o scenetă în fiecare casă pe care o vizitează. Se crede că gospodăriile în care au fost belciugarii vor fi bogate în anul care urmează.

În satul Limba, din județul Alba, se păstrează încă un vechi obicei – „Pițăratul”. Denumirea vine de la „pițărău” – colacul pe care cei mici îl primesc atunci când merg la colindat. El este făcut din aluatul care rămâne de la pâine sau de la cozonaci.

Tot în Transilvania, se mai păstrează încă, în satele de pe Târnave, „butea feciorilor”. Băieții se strâng în ceată pentru a aduna, încă din zilele de post, vin pentru petrecerea din ultima

Sărbătorile de iarnă în regiunile istorice ale României

săptămână a anului. Ceata de colindători este organizată după reguli stricte și fiecare membru are un rol important. Tot în această zonă se cântă un colind cu rădăcini de peste două milenii, intitulat „Împăratul Romei”.

MOLDOVA

O tradiție care încă se mai păstrează este cea a „colăceilor”. În Ajunul Crăciunului, femeile coc aluat sub forma unui opt incomplet, care este apoi agățat pe perete, lângă icoane, până la echinocțiul de

primăvară. Când bărbatul iese la arat, rupe colăcelul în trei: o bucată o pune sub brazdă, una o dă animalelor și ultima o mănâncă el. Tot legată de mâncare este și tradiția celor 12 apostoli. Amintind de Cina cea de Taină, femeile din gospodărie gătesc 12 feluri de mâncare pe care le așează pe masă încă din Ajunul Crăciunului. Nu trebuie să lipsească de la masă colacul rotund, care simbolizează coroana lui Iisus Hristos.

Tot în Moldova, în special în Bucovina, oamenii fac turte

de Crăciun și le păstrează până la primăvară, când sunt puse între coarnele vitelor atunci când pornesc la arat. Se spune că acești colaci trebuie să fie rotunzi precum Soarele și Luna. Bucovina este, de altfel, recunoscută pentru modul în care sunt păstrate tradițiile. Aici, în ziua de Ajun, femeile obișnuiesc să ascundă fusele de la furca de tors sau să bage o piatră în cuptor pentru a ține șerpii departe de gospodărie. O tradiție frumoasă, dar care s-a mai pierdut în timp, era aceea de a ieși afară cu mâinile pline de aluat și de a atinge fiecare pom din livadă, repetând: „Cum sunt mâinile mele pline de aluat, așa să fie pomii încărcăți cu rod tot anul”.

MUNTENIA

În multe sate din Muntenia, de Crăciun, copiii și tinerii în special merg din casă în casă și cântă despre venirea lui Iisus Hristos pe pământ. Se cântă Steaua, Vifleemul, Plugușorul, Sorcova, Vasilica, anumite jocuri cu măști (Țurca, Cerbul), teatrul popular, dansuri (Căluții, Călușarii). La sfârșitul fiecărui colind, ceata de colindători primește răsplata. Aceasta constă în: covrigi sau cozonaci, nuci și mere iar uneori și un păhărel de vin pentru colindătorii mai mari. Dimineața și ziua umblă cu colindășul copiii mai mici iar seara tinerii.

Prin unele părți din Muntenia, copiii își mai fac și un steag alcătuit dintr-o prăjină lungă, în vârful căreia leagă o basma, sau mai multe, pe care sunt prinse fire de busuioac, un ban de argint și puțină tămâie, simbolizând darurile pe care magii le-au adus la ieslea în care s-a născut Mântuitorul. În zilele premergătoare Ajunului Crăciunului, preotul satului însoțit de cântăreții bisericești merge prin casele credincioșilor cu icoana pe care este zugrăvită nașterea lui Iisus Hristos. Se mai spune din bătrâni că în dimineața de Crăciun este bine să ne spălăm pe față cu apă curgătoare, în care să punem o monedă de argint. Vom fi astfel curați ca

argintul. În noaptea de Crăciun, mulți oameni lasă o lumânare aprinsă, de multe ori la icoana lui Iisus Hristos. Astfel, norocul va vedea casa și va putea intra înăuntru.

OLTENIA

Pe Valea Jiului a rămas un obicei încă de pe vremea dacilor, similar cu cel din Transilvania numit Pițărăii. Aceștia sunt bărbați care pornesc la colindat purtând prăjini împodobite cu năframe, coronițe cu flori și clopoței. Obiceiul simbolizează sacrificiul adus divinității pentru rodnicia holdelor și a pomilor. Plugul cel Mare: este cel mai răspândit obicei ce se practică în noaptea de Anul Nou. Plugul se organizează de către flăcăii din sat și este condus de un băiat mai viteaz numit «staroste», ce are sarcina de a ține plugul de coarne și a rosti urarea. Ceata este compusă de obicei din 12 flăcăi, iar spre deosebire de Plugușor, se merge numai la familiile înstărite din sat. Tot în această zonă se obișnuiește ca persoanele care merg la colindat să fie conduse de un vătaf. Acesta are rolul

de a intra primul în gospodăria omului, unde va scormoni în foc. Apoi, acesta primește o coajă de dovleac (numita coțovaică) plină cu semințe de in, cânepă, porumb, grâu și dovleac pe care vătaful le aruncă în colțurile gospodăriei pentru ca anul următor să fie bogat și roditor.

BANAT

Atunci când se merge la colindat pe Valea Almăjului, colindătorii au la ei un băț din lemn de alun cu care lovesc podelele caselor pe care le vizitează, pentru a alunga duhurile rele. Se crede că alunul are puterea de a alunga șerpii, de a proteja gospodăria și de a aduce prosperitate.

Seara, în Ajunul Crăciunului, ușile caselor se deschid pentru a primi colindătorii. Tot în această zonă, focul din casă nu este stins deloc, deoarece se crede că astfel anul viitor va fi unul luminos și bogat. De asemenea, bradul se împodobeste cu dulciuri, iar sub el se așează un colac, un cânat și o sticlă de

rachiu, care să servească drept cadouri pentru Moș Crăciun.

DOBROGEA

Pare greu de crezut, dar în lumea satului dobrogean, împodobirea în mod festiv însemna etalarea lucrurilor de preț din casă. Țăranii nu aveau brazi cu luminițe, nici globuri sau beteală. Dar casa era curată lună și decorată în mod tradițional, cum știau gospodinele mai bine. În comuna Luncașița din Dobrogea merg la colindat "Moșoii". Aceștia poartă un cojoc lung,

din blană de vulpe sau iepure, măști colorate, coarne de berbec și sunt ornați cu flori și mărgelile multicolore. Măștile simbolizează spiritele strămoșești care alungă răul și vestesc un an îmbelșugat. Dacă în alte zone se merge cu Capra, în Dobrogea se merge cu Struțul. Costumația acestuia este făcută din lână groasă de care sunt prinse legături din stuf. Când se mergea la colind în ceată, aceasta era foarte bine organizată, având un cap, un ajutor, un contabil, un țuicar, un pisic și o iapă.

La mine, la țară...

Jurnalist
Ionuț CRIVĂȚ

La mine la țară, în Teleorman, la Siliștea Gumești, s-au cules viile. Cam așa a început și inchiziția spaniolă. Ciorchinii se trag prin zdrobitor, apoi boabelor secătuite de vlagă li se mai dă o șansă. Sunt băgate în storcător, o puțină mare, cu uluci rărîte una de alta și două semicercuri închise cu vergele din fier. Dar, revenind la inchiziție, cine mărturisește, în general, boabele mai mici, scapă prin acele crăpături. Se preling discret până în marea tavă de acumulare a Purgatoriului și, ca să nu se înfunde țuțuroiul, de obicei le dai pe jos cu dosul palmei. De acolo le prinde o găină, o viespe sau o albină și încep o nouă viață.

Cum anul acesta nu prea s-a făcut mai nimic, acum se șade, se bea, se ciugulește ceva, se vorbește și se drăcuie. Apoi, iar se trece la învârtit drugul de fier cu un filet pe mijloc, sub el așezate rețeveie din lemn trase la rindea care

presează, cât pot mușchii învârtitorului (călăului), teascul de dedesubt. Asta până când, pe țeava din metal, teșită pe o parte, ca să nu se piardă sfânta licoare, se scurge și ultima lacrimă de must. Se eliberează din strânsoare trupurile nefericiților ciorchini și se lasă la reveneală.

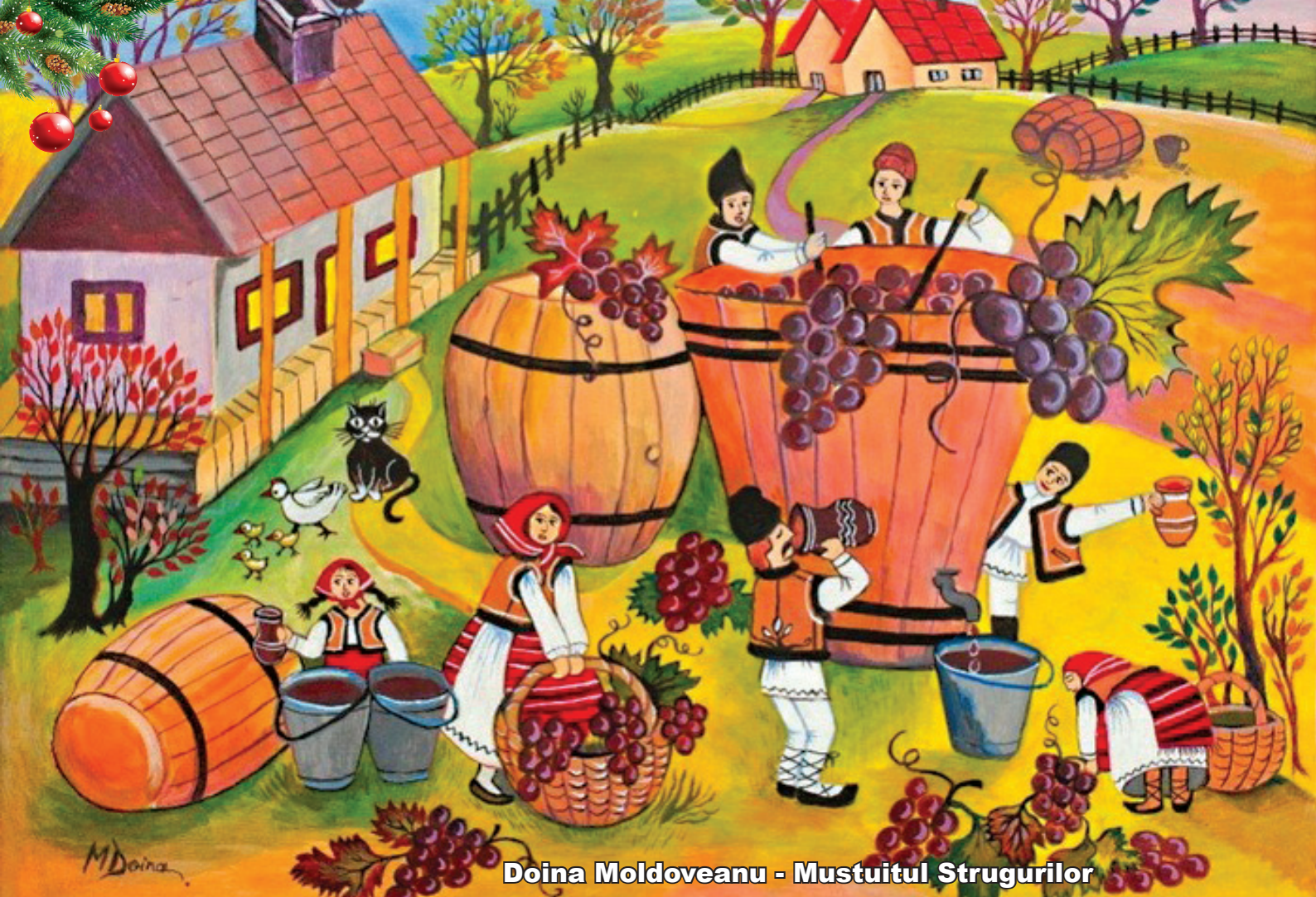
Dacă inchizitorul șef ține cu tot dinadisul să smulgă și ultima mărturie, o face cu acordul proprietarului și mai ia o dată, la mână, trupurile la presat. Nu, că la noi se face mai omenește, calculat, dar am pomenit eu când eram mic cum se omoară strugurii prin alte părți - zdrobiți în picioare, într-o piuă de piatră ori un jgheab de lemn, așa desculți, în picioarele goale săreau, **țopăiau** peste bieții ciorchini până pârâiau pleoapele boabelor zemoase și verzui sub călcăile frecate cu piatră ponce. Ce virgine, ce fecioare frumoase mirosind a busuioc, cu pulpele goale, plesnind de sănătate jucând bietele boabe, nici pomeneală! Bine că a venit colectivizarea și se găseau cizme de cauciuc

Camelia Ciobanu
Constantin
- Mustul dulce

la cooperativa din sat. Acele cizme, fără mișto, numai pentru așa ceva erau destinate. Le ținea omul într-un sac de plastic, ca să nu le roadă șoarecii, ridicat la grindă, undeva într-un loc curat, cam tot așa cum își ținea și straietele alea de ducă (adică hainele pe care le îmbrăca atunci când îl puneau în tron).

La țuică e altfel, poamele au parte de alt tratament, mai omenesc, la început... Se culeg din pom sau se adună de pe jos, unde au căzut scuturate de vânt. Se pun frumos într-un butoi, ușor, calm să nu se bușească la cădere. Când se strâng toate, fericite, alături de alte neamuri și soiuri, mere, pere, prune, piersici tomnatice, încep să se bucure una de alta până le apucă așa o frenezie și o fierbințeală. După o

Doina Moldoveanu - Mustuitul Strugurilor

vreme, dacă relațiile s-au răcit, se mai îndulcesc cu câteva kilograme de zahăr. Nu mult, că se lipește de fundul cazanului. Care cazan? Ei bine, aci intervine iar inchiziția. Sunt luate la mestecău, până se zdrobesc unele de altele, iar apoi sunt puse la fiert sub presiune. Ce chin, ce jale, ca în pântecul taurului din bronz al lui Perillos. Iar, dacă după sute de ani de studiu, s-a reușit să se scoată dintr-o prună o picătură de apă vie, înseamnă că nu ne-am irosit degeaba istoria milenară.

Toate aceste minunății ne fac mai deosebiți în ochii noștri și ai celor care ne împărtășesc această pasiune/minune, mai urâți sau frumoși, ne dezleagă limba, mintea și pasiunea pentru uneltele primordiale, contondente (cuțite, cazmale, sape, târnăcoape, tezele, topoa-

re) care din întâmplare ne pică în mână și cu care am făurit o gospodărie la țară, plecând de la o lingură din lemn. Așa se spune pe la noi, și prin toată țara, ca să nu se simtă nimeni discriminat din Ardeal și până în Moldova, despre cineva care a reușit... în viață.

PS. Acest final este ipotetic, poetic și chiar utopic, deoarece lucrurile se pot rezolva fără mari transformări. Se apropie vremea de melancolie, de beție poetică, atunci când apar reporterii fără cauză și-o întrebă pe țața Lisăndrina cum era/este vecinul din vale (momentan el este la secția de poliție, acuzat de vătămare corporală gravă/tentativă de omor, ea - muierea - la reanimare în Spitalul județean Alexandria, iar într-un final amândoi acasă, ea bandajată până-n gât,

el ascuțind cu toporișca niște araci pentru la primăvară) și, baba răspunde:

- Oameni cumsecade, măică, liniștiți, creștini, pâinea lui Dumnezeu! Mai bea, el, mai bea și ea, ea un pic mai mult, dar nu așa să-și pună în cap ca să-i curgă pe urechi! Lasă că se înțeleg ei. Bine că n-au murit asfixiați în beci, că tot coborau pe rând, când ea, când el, ca să văză dacă a stătut vinul din fiert.

- Ați avut cazuri, știți de la știri, întrebă reporterița, de oameni care folosesc droguri, care îți iau mințile, adică ați văzut cazurile cu cei care folosesc?...

- Doamne ferește, măică, ucigă-l toaca, să-l ucidă, de drog! La noi sunt oameni cu frică de Ți de Sus, la noi așa rușine nu se există!

Cum trebuie să ne pregătim locuința pentru iarnă?

Iarna aduce cu ea frig, zăpadă și condiții meteo dificile, ceea ce face esențială pregătirea atentă a locuinței pentru sezonul rece. În acest ghid detaliat, vom explora pașii necesari pentru a vă asigura că locuința dvs. este un refugiu sigur și confortabil în timpul iernii. Vom aborda subiecte precum curățarea coșurilor de fum, folosirea aragazului pentru încălzire, verificarea instalațiilor de gaz și curent, precum și verificarea echipamentelor electrice. De asemenea, vom discuta despre îngrijirea curții pentru iarnă, pentru a vă ajuta să păstrați siguranța și confortul familiei în sezonul rece.

Curățarea Coșurilor de Fum

Coșurile de fum sunt o parte esențială a oricărei case cu sisteme de încălzire pe bază de lemne sau cărbune. O curățare corespunzătoare a acestora este crucială pentru a evita incendii și pentru a asigura o ardere eficientă a combustibilului. Iată câțiva pași importanți în acest sens:

1. Programați o verificare profesională: Înainte de a începe curățarea coșului de fum, este recomandat să angajați un profesionist pentru a verifica coșul și a efectua eventuale reparații.

Acest lucru vă va asigura că totul este în ordine și în siguranță.

2. Utilizați echipament de protecție: Atunci când curățați coșul de fum, asigurați-vă că sunteți echipat cu mănuși rezistente la căldură și ochelari de protecție.

3. Îndepărtați zgura și cenușa: Înainte de a utiliza coșul de fum, curățați-l de zgură și cenușă rămase de la arderea anterioară. Acest lucru va ajuta la o ardere mai eficientă a lemnului sau cărbunelui.

4. Utilizați o perie de coș de fum: O perie de coș de fum specializată vă va ajuta să curățați coșul în profunzime. Asigurați-vă că periați toate suprafețele interioare ale coșului.

5. Verificați ventilația: Asigurați-vă că ventilația coșului de fum este completă și nu este blocată de nicio obstrucție. Acest lucru este vital pentru prevenirea acumulării de monoxid de carbon.

Folosirea Aragazului pentru Încălzire

Folosirea aragazului pentru încălzire poate fi periculoasă dacă nu se respectă anumite

reguli de siguranță. Iată cum să folosiți aragazul în mod corect în timpul iernii:

1. Nu lăsați aragazul nesupravegheat: Niciodată nu lăsați aragazul nesupravegheat în timp ce funcționează. Acest lucru poate duce la incendii sau intoxicații cu monoxid de carbon.

2. Asigurați o ventilație adecvată: În timp ce folosiți aragazul pentru încălzire, asigurați-vă că bucătăria sau zona în care se află este bine ventilată. Acest lucru ajută la dispersarea gazelor periculoase.

3. Verificați furtunurile și conexiunile: Înainte de a porni aragazul pentru încălzire, verificați starea furtunurilor și conexiunilor. Dacă găsiți deteriorări, înlocuiți-le imediat.

4. Nu folosiți aragazul pe post de sursă principală de căldură: Aragazul nu este conceput pentru a fi utilizat ca sursă principală de încălzire. Este mai eficient și mai sigur să aveți un sistem de încălzire dedicat.

Verificarea Instalațiilor de Gaz și Curent

Instalațiile de gaz și curent necesită o atenție deosebită în

timpul iernii, deoarece o defecțiune sau o problemă poate duce la situații periculoase. Iată ce trebuie să faceți:

1. Programați o revizie profesională: Contactați un specialist în instalații de gaz și curent pentru a efectua o revizie completă a sistemelor dvs. înainte de sezonul rece.

2. Verificați pentru scurgeri de gaz: În mod regulat, verificați toate conexiunile de gaz pentru a identifica eventuale scurgeri. Dacă detectați miros de gaz, evacuați imediat zona și sunați la serviciul de urgență.

3. Asigurați-vă că prizele și întrerupătoarele sunt în stare bună: Verificați prizele și întrerupătoarele pentru eventuale deteriorări și înlocuiți-le dacă este necesar.

4. Folosiți prizele de blocare a copiilor: Dacă aveți copii și nepoți mici, asigurați-vă că utilizați prize de blocare pentru a preveni orice incidente legate de curent.

Verificarea Echipamentelor Electrice

Echipamentele electrice joacă un rol crucial în confortul casei dvs. în timpul iernii. Iată cum să le verificați și să le întrețineți:

1. Revizuiți cablurile și prizele: Verificați toate cablurile și prizele pentru eventuale deteriorări. Dacă găsiți cabluri uzate sau prize dezgolate, înlocuiți-le imediat.

2. Folosiți prelungitoare cu siguranță: Atunci când conectați mai multe echipamente la o singură priză, asigurați-vă că utilizați prelungitoare cu protecție împotriva suprasarcinilor.

3. Nu supraîncărcați prizele: Nu conectați prea multe dispozitive la aceeași priză. Supraîncărcarea poate duce la incendii sau la deteriorarea echipamentelor.

4. Înlocuiți becurile uzate: Becurile uzate pot provoca scurt-circuit sau incendiu. Verificați becurile din locuință și înlocuiți-le pe cele care sunt arse sau cu probleme.

Îngrijirea Curții pentru Iarnă

Îngrijirea curții înainte de iarnă este la fel de importantă ca pregătirea interiorului casei. Aici sunt câțiva pași pentru a vă asigura că, curtea dvs. este pregătită pentru sezonul rece:

1. Stocarea echipamentelor de grădinarit: Asigurați-vă că toate echipamentele de grădinarit, cum ar fi foarfecele și unelte, sunt curate și uscate înainte de a le depozita într-un loc uscat.

2. Tăierea copacilor și a arbuștilor: Tăierea copacilor și a arbuștilor înainte de iarnă ajută la evitarea ruperii ramurilor sub greutatea zăpezii sau a gheții.

3. Pregătirea grădinii de flori: Tăiați plantele perene și acoperiți-le cu un strat de paie sau frunze uscate pentru a le proteja de temperaturile reci.

4. Asigurați-vă că scurgerile sunt curate: Verificați scurgerile și gurile de canalizare pentru a vă asigura că nu sunt blocate cu frunze sau gunoaie. Acest lucru ajută la evitarea inundațiilor în timpul topirii zăpezii.

5. Stocarea mobilierului de exterior: Dacă aveți mobilier de exterior, asigurați-vă că îl stocați într-un loc uscat sau acoperit

pentru a prelungi durata de viață a acestuia.

Pregătirea locuinței pentru iarnă este un proces esențial pentru a vă asigura că familia dumneavoastră este în siguranță și confortabilă în sezonul rece. Curățarea coșurilor de fum, folosirea aragazului cu precauție, verificarea instalațiilor de gaz și curent, și întreținerea echipamentelor electrice sunt pași critici în acest proces. Îngrijirea curții pentru iarnă completează această pregătire, asigurându-vă că întreaga proprietate este pregătită pentru a face față condițiilor meteo dificile ale iernii. Respectarea acestor sfaturi vă va ajuta să vă bucurați de un sezon rece în siguranță și confort.

InfoCons (www.infocons.ro) - **Asociație Națională de Protecția Consumatorilor, unica organizație din România cu drepturi depline în Consumers International, este o asociație de consumatori neguvernamentală, apolitică, reprezentativă, de drept privat, fără scop lucrativ, cu patrimoniu distinct și indivizibil, independentă, întemeiată pe principii democratice, ce apără drepturile consumatorilor – membră fondatoare a Federației Asociațiilor de Consumatori.**

COANA CLARISA NU MAI FACE ZACUSCĂ...

Lucia Bădița SECOȘANU
Cercul Literar al Asociației
C.A.R.P. "OMENIA" București

Molcomuț, pașii vor să o conducă la piață. Asta era intenția dar, nu stie cum, a făcut un ocol. Așa de-o plimbare. Piața nu pleacă nicăieri și afară e o vreme minunată. Hoinărește fără țintă pe bătrânele străduțe, care stau acolo de pe când era copil! Străduțele sunt acolo, cumiți, doar casele și-au schimbat veșmântul. Uite, aici stătea „doamna”! Profesoara de franceză. Cîndva, era cea mai mare casă de pe stradă! Acum, este cea mai mică! Viluțe cu pretenții, case cu pereți din sticlă și alte ciudățenii, termopane și panouri solare o sfidează cu opulența lor... „Doamna” a plecat de mult la cer și nu mai simte rușinea pereților scorojiți, nici a geamurilor care stau să sară parcă din pereți!

Nu mai vede nici streășina care atârna neputincioasă, pentru că nimeni nu s-a învrednicit să o pună cumva la loc...

Biata căsuță este o ruină! Casa „doamnei” s-a dorit a fi demolată. Un „cineva”, pusese ochii pe terenul pe care se găsea! Numai că, oarece lege care ocrotea clădirile istorice au oprit lucrările de distrugere... Așa că, dacă n-au putut s-o fărâme cât era pe „picioare”, cu un picuț de ajutor biata casă este acum „pe moarte”! Un gard de protecție pus cu grijă pe lângă pereții stradali, atenționează: „RUGĂM OCOLIȚI, PERICOL DE PRĂBUȘIRE”. Și așa e! Fala cartierului de altă dată pare că se mai ține pe picioare doar pentru că bătrâna iederă o înfășoară cu milă și dragoste! Un perete căzut îi deschide coanei Clarisa amintiri de mult uitate.

Se ițește dintre dărâmături, un strop din vechea bucătărie a „doamnei”, unde „bucătăreau” trei bucătărese dolofane. Acum ar fi fost în mare zor, pregătind camera pentru iarnă! Un oftat rupt din suflet aduce cu el pe obrazii coanei Clarisa o lacrimă care se repede trudnic să-și facă drum spre bărbie printre multele șanțuri săpate de vreme pe obrazii bătrânei! O pală

de vânt răsfiră în aer miros de tufănele și struguri tămâioși! Culmea, tufănelele uitate, părăsite de peste jumătate de secol, au supraviețuit și acum cresc sălbatec peste tot... Ca și bolta de vie, care este învârtoșită, cu corzi groase și încurcate după voia lui Dumnezeu! În curtea „doamnei” este o junglă binecuvântată, hotărâtă parcă să păstreze cu disperare amintirea trecutului... Pașii coanei Clarisa au ostenit și ea se sprijină cu alean de zidul casei care odinioară o primea cu gogoși, șerbet, și dulceață, când se ducea la „doamna” (pe furiș) pentru lecțiile de franceză...

Pe furiș fiindcă la vremea aceea „fostiștii” erau persecutați, fiind considerați un pericol pentru sfânta clasă muncitoare... „Doamna” putuse să păstreze întrucâtva casa, pentru că o oferise drept sediu Organizației de Partid! O lăsa să ocupe o debara, camera și bucătăria! În restul casei, hălălăiau (și hotărau soarta poporului), noii stăpâni! Și coana Clarisa își mai amintește cu ce bucurie se ducea la lecțiile

Foto: <https://petapixel.com>

lor, unde „doamna” îi povestea (în franceză) despre minunile acestei lumi, despre locuri pe care le vizitase, zicându-i: ”TINE MINTE DRAGA MEA, ORICE POȚI PIERDE; ORICE ȚI SE POATE LUA CU FORȚA; DOAR AMINTIRILE NU ȚI LE POATE LUA NIMENI! AI GRIJĂ SĂ ADUNI AMINTIRI FRUMOASE!” ...

Câteva lacrimi rebele mângâie obrazul brăzdat... Își face curaj și împinge poarta șubredă care se dă cu totul la o parte din drumu-i, făcându-se covor în calea ei... Calcă cu grijă, cu sentimentul că rănește un suflet în agonie, dar simte nevoia să se afle acolo, în veranda care odinioară adăpostea un șezlong, o mescioară pe care (vara) se afla în permanență o carafă cu apă rece scoasă proaspăt din fântâna ogrăzii, și firește borcanul cu șerbet... Gândul îi flutură în nări arome

de trandafiri, lămâie și cacao! Înghite în sec de dorul unui pahar „cu apă din aceea”. În holul mare zărește niște pancarde care îndeamnă curajoase ”la luptă împotriva capitalismului”... Bătrâna le zâmbește cu milă: v-ați zdrobit și voi degeaba... Poate `oți fi avut chiar dreptate, dar la ce-a folosit? Amărății rămân amărăți sub orice stăpân!” Pereții îi răspund rânjindu-i din cărămizi... Amintirea îi aduce în fața ochilor pe fetița care era pe atunci... Fira-vă, mică, blondă. I se spunea „domnișoara”! Păi da, pentru că părinții ei avuseseră norocul (și ghinionul) să fie oameni „cu stare și carte”! Și oricât se străduiau părinții ei s-o facă să arate ca ceilalți copii, nu reușeau! Pe ea, hainele stăteau altfel! Mergea drept, cu oarece prestanță (ca bunica!) vorbea ușor graseiat (ca „doamna”)...

Acasă i se spunea „domni-

șoara” cu drag, pe stradă și la școală în batjocură! Cum necum ea, era „domnișoara”! Chipul fragil s-a ascuns din timid în brațele trecutului, și a venit la rând tânăra de 18 ani care a fost făcută UTM-istă! Statutul de „fostistă” s-a pierdut în timp și pentru merite deosebite au acceptat-o în „rânduri”. Meritele constau în a fi frunțașă la colectat fier vechi, cartoane și sticle goale, note mari și foarte activă în acțiunile de tineret...

De fapt, făcea ce se cerea și făcea cu drag. Nu mai era „domnișoara”, ci simplu Clara. Îi plăcea! Apoi, i-a venit în vizită alt chip al ei: studenta Clarita... Se purtau filmele spaniole! A fugit și „Clarita” de unde a venit și, iat-o ajunsă la primul loc de muncă, (care a fost de fapt și ultimul!) într-un institut de cercetare și proiectare. Nu-și mai amintește cum și de ce, dar acolo, a devenit Clari-

sa, și așa a rămas! A muncit cu pasiune și a fost respectată. A fost bine! A ieșit la pensie când au privatizat instituția, pe care aproape imediat au desființat-o! Bombăne în barbă: „niște ticăloși”! mângâie cu privirea casa „doamnei” și se strecoară binișor afară.

Aerul rece o dezmeticește și vedeniile trecutului se spulberă... A obosit, dar n-a uitat că trebuie să meargă la piață. Fan-tomele trecutului n-o lasă! Vin cu coșuri pline cu borcane cu zacuscă, gogoșari și castraveți murați, gutui și struguri de pus la uscat! Simte că e datoare să facă anul acesta câte ceva din toate cele pe care le pregăteau cele trei bucătărese ale „doamnei” precum și părinții ei... Așa în amintirea lor... Sau ca să mai simtă o dată bucuria toamnei! Pasul prinde putere la acest gând și se oprește la standurile cu marfă.

Peste tot, vezi tot ce-ți pofteste inima! E hotărâtă să cumpere din toate câte puțin. Cât să-i ajungă bănuții... Și cât să-i încapă-n cărucior... De! Nu mai poate căra greutăți... „Păi da! Să pun un borcan cu gogonele, unul cu castraveți, altul cu gogoșari... O varză, poate

două, și niște morcovi, vinete, ceapă, roșii, ardei... Două-trei gutui, niște prune, offf...”

N-a apucat să cumpere tot ce și-a propus, dar nu-i mai încapă în coș!... „*Va trebui să mai fac un drum...*” Și, la braț cu amintirile pleacă cătinel spre casă... O amețeală și-un junghi sub coastă, (în stânga) și iată, prezentul o plesnește fără milă: „*ai luat gogoșari și gogonele, medicamentele pe ce bani o să le mai cumperi? Și la ce-ți trebuie ție murături*”. O altă lacrimă își face loc de sub pleoapele îngreunate... Ce pricepe el, prezentul, ce înseamnă bucuriile toamnei?

Aproape că uitase și ea că există... De! La 88 de ani UIȚI! Și... de aproximativ douăzeci de ani a tot sărit peste pregătirile de toamnă... N-au fost bănuți! Acum trebuie să-și facă aprovizionarea ca pe vremuri! TREBUIE! În lift, alt junghi și nenorocita de amețeală o avertizează că nu-i bine să se întoarcă la piață... Dar n-a luat prune, gutui, zahăr, nici oțet, nici... ohhh... junghiul o pironeste lângă ușa. „O să mă odihnesc un pic și mă duc până nu se-nchide piața!” Fotoliul (bătrân și el) o primește

cu blândețe. „Așaaa... E bine! E mai bine.”

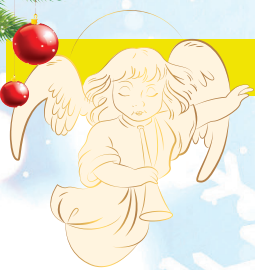
Pe măsura de lângă fotoliu o așteptă pentru „la nevoie” cutii și flaconașe cu doctorii... Alege flaconul cu nitroglicerină, să-i fie la-ndemână... În brațele prietenoase ale fotoliului, ațipește și visează că a terminat cu toate pregătirile. Un val cald îi cuprinde trupul și așa, ceva ca o binecuvântare îi dă o liniște nemaitrăită! Se bucură ca un copil care a primit o jucărie nouă: „Așaaa... Am zis că anul ăsta le fac pe toate ca pe vremuri și, le-am făcut! Să mai zică cineva că, „coana Clarisa” nu-și ține vorba! Că de! Am 88 de ani! Cine știe dacă la anul? Simte prin toți porii bucuria reușitei „Da, da! Asta-i BUCURIA TOAMNEI” și un fior fierbinte îi scutură trupul slăbit. Pe față i se așterne (după mulți ani) un zâmbet larg și fericit. Vede pe mami și tati alături de „doamna”, care îi zâmbesc: „Da, da! Asta-i BUCURIA TOAMNEI!” . Flaconul scapă din mână și în cădere scoate un sunet parcă a geamăt, ca un adio... Cumpărăturile așteaptă zadarnic în coș... Coana Clarisa nu mai face zacuscă!

ÎN PĂRUL TĂU

*În părul tău, mai e un rest de vară
Ce-aleargă răvășindu-l unduios
Privindu-l iată îți aduc prinos
Vagi nostalgii pe strune de vioară.
Ai fost în visul meu precum sunt prinții
Un țel sublim adesea, greu de-atins
Și-atunci când jarul din priviri s-a stins
Te-am însoțit discret, cu ochii minții.
Un rest de vară...fin se risipește*

*Când iarna astăzi e tumult în noi
Lăsându-ne de pasiune goi
Și vălul trecerii tot crește, crește...
Curând nămeții timpului or să abunde
Înzăpezind și cel din urmă dor
Doar amintirea va păstra fior
Când moartea –n giulgiul ei ne va ascunde.*

de Delia STĂNILOIU

Îngerușul care a salvat Crăciunul

Economist
Istvan FEKETE

Încă din cele mai vechi timpuri, de pe vremea când și noi eram în grija berzelor și mai apoi în pântecul mamei sau chiar cu mult înainte, Moș Crăciun avea obiceiul de a cutreiera lumea în lung și în lat pentru a le duce cadouri copiilor cumiți din întreaga lume. Însă, la un moment dat, întâmplarea sau mai degrabă, ghinionul, au făcut ca acel an să nu fie deloc obișnuit. Renii nu erau într-o formă foarte grozavă, iar elfii se îmbolnăviră mai tare ca niciodată și nu mai puteau munci. Vai, ce nenorocire!...

Moșul era foc de supărare căci fără ajutoarele lui și fără puterea lor magică, care-i ajuta să deschidă scrisorile de Crăciun și să împacheteze toate cadourile, nu ar mai fi ajuns la timp la toți copiii din lume. Colac peste pupăză, de parcă nu ar fi știut câtă treabă are Moșul, o mătușă a anunțat că o să vină în vizită... Pe lângă faptul că era foarte trist că timpul era limitat, iar renii și elfii lui erau bolnavi, acum trebuia să fie ospitalier și să se mai ocupe și de mătușa lui. Cu dramul de optimism ce-i mai rămăsese, acesta a ieșit în curte și a început să-și pregătească sania, să înhame renii și să încarce o parte din cadouri ca să le poată duce la copii.

Dar când au încercat renii să tragă de sanie, pesemne că s-au opintit prea tare, iar funiile s-au rupt. Moșului îi venea să plângă de atâta supărare și necaz, când, deodată, a auzit soneria porții. De teamă că va primi o altă veste proastă, inima îi bătea tare, mai să-i sară din piept, dar totuși s-a dus și a deschis poarta, să vadă cine e. Dar ce să vezi? În prag era un minunat înger de lumină care i-a adus cadou un

brad, cel mai frumos brad de Crăciun, care avea să-i aducă moșului mai mult curaj și încredere în forțele proprii.

Moșul când a văzut bradul s-a luminat la față și l-a primit cu multă încredere, apoi l-a dus în atelier și l-a împodobit, iar în vârful lui a pus un îngeruș drept mulțumire îngerului de lumină care a salvat Crăciunul copiilor din lumea întreagă. Și deodată, ca prin minune renii și-au revenit, elfii au început să lucreze la capacitate maximă și au terminat treaba la timp, iar doamna Crăciun l-a încurajat pe Moș să pornească de îndată.

Și uite așa, a pornit Moșul la drum fericit și mulțumit că va putea împărți cadouri tuturor copiilor, lucru pentru care el este atât de apreciat și de iubit. Iar povestea asta a făcut ocolul lumii și este spusă și în zilele noastre, astfel că majoritatea familiilor obișnuiesc să adauge un îngeruș în vârful braților de Crăciun pe care-i împodobesc, pentru a le aduce bunăstare, fericire și un prieten drag și bun care să vegheze cu grijă asupra tuturor.

Economist
Istvan FEKETE

O poveste de iarnă

Au fost odată ca nicio- dată, doi copilași frumoși, ca doi îngerăși, ce s-au ghemuit împreună în jurul focului din casa lor, ca să se încălzească. "Cioc, Cioc!", se-aude deodată dinspre ușă. Copiii aud bătaia se uită mirați unul la celălalt se ridică și se îndreaptă într-acolo, să vadă cine ar putea să-i caute la o oră atât de târzie. Așa că fără să întrebe cine e, deschid ușa curioși și ce să vezi - un alt copil, micuț și slab, cu hainele subțiri înfrigorat de întunericul și frigul iernii, stătea tremurând pe prispa casei.

- Vă rog, mă primiți și pe mine să mă încălzesc alături de voi?

- Bineînțeles!, spun cei doi copii în cor și l-au invitat înăuntru pe cel de-al treilea. S-au încălzit o vreme împreună lângă focul îmbietor și cei doi i-au dat copilului nou venit locul lor în pat, pentru ca să poată dormi și el în sfârșit în căldură. Cei doi copii au rămas să doarmă în preajma focului și a patului, pe o mică băncuță. Dar iată că dimineața a bătut la ușă cât ai pocni din degete. Iar dimineața acelei zile a fost cu totul și cu totul specială. Pătrundeau în casă sunete melodioase, cântece frumoase, pe care copiii nu le-au mai auzit niciodată și care-i umpleau de duiosie. Au mers de îndată să deschidă ușă și când

colo, de unde crezi că venea muzică? Casa era împrejmuită de copii care cântau la harpe aurite, în cor. Micul străin care dormise peste noapte în căsuța celor doi se trezise și el. Era îmbrăcat într-o mantie strălucitoare, ca și cum o minune s-ar fi coborât peste el. Corpul îi era cald și inima mai plină de gingășie ca niciodată. Cei doi copiii au înmărmurit, iar micul străin le-a spus să nu le fie teamă căci el este copilul lisus și nu caută decât să aducă liniștea și pacea tuturor copiilor din lume. Drept răsplată, lisus

a luat o crenguță din copacul așezat în dreapta ușii casei lor, pe care a înfipt-o în pământ și a hărăzit-o ca să le dea rod bogat până la adânci bătrâneți. Apoi a dispărut în văzduh. La puțin timp după această întâmplare creanga a început să crească și a tot crescut până s-a transformat într-un copac mare plin de crengi. Copacul le-a dat rod celor doi copii în fiecare an, fructe aurite care i-au ajutat pe cei doi copii să-și aducă bunăstarea în viața de copil și apoi în cea de oameni mari.

"OMENIA", publicația nr. 1 a seniorilor din România

Revista "OMENIA", publicație trimestrială a Federației Naționale "OMENIA", aflată în cel de al XV-lea an de apariție, fără întreruperi, continuă prezentarea C.A.R.P.-urilor afiliate. Pentru o mai bună imagine a asociației vă invităm să ne trimiteți articole de prezentare, reportaje, materiale pe teme diverse, creații literare ale membrilor cercurilor de literatură pe care le aveți, însoțite, când este cazul, de imagini foto reprezentative.

Apreciam că este momentul potrivit ca asociația dumneavoastră să fie prezentă în paginile revistei Federației Naționale "OMENIA" a C.A.R.P. -urilor din România, prin activitățile pe care le desfășurați și zona geografică pe care o reprezentați.

Președinte
Ec. Giorgică BĂDĂRĂU
tel. 0752.001.404

Redactor șef
Ionuț CRIVĂȚ
tel. 0736.368.692

Redactor
Ing. Vasilică FĂLCUȚĂ
tel. 0752.001.406

Redactor
Istvan FEKETE

Redactor, corector,
Sociolog
Ionuț ARDELEANU

Grafician DTP
Irina ANDREI

NORME DE COLABORARE

Cititorii pot trimite pe adresa redacției texte și fotografii care se încadrează în tematica revistei. Răspunderea juridică pentru conținutul articolelor aparține în exclusivitate autorilor, conform art. 206 CP. Informațiile referitoare la geografia și istoria zonelor în care se află sediile asociațiilor C.A.R.P. au fost preluate de pe enciclopedia online.

Revista poate fi citită și online pe
www.fn-omenia.ro

CONTACT
COLEGIUL DE REDACȚIE

**București, Sector 5,
Str. Amurgului 53, cp 051983
E-mail: fn.omenia@yahoo.com
E-mail: secretariat@fn-omenia.ro
tel/fax: 021-456-3699**

COPYRIGHT:
Este autorizată orice reproducere,
cu condiția specificării sursei.

IANUARIE

L	M	M	J	V	S	D
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31				

FEBRUARIE

L	M	M	J	V	S	D
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29			

MARTIE

L	M	M	J	V	S	D
				1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31

APRILIE

L	M	M	J	V	S	D
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30					

MAI

L	M	M	J	V	S	D
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31		

IUNIE

L	M	M	J	V	S	D
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30

IULIE

L	M	M	J	V	S	D
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31				

AUGUST

L	M	M	J	V	S	D
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30	31	

SEPTEMBRIE

L	M	M	J	V	S	D
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30						

OCTOMBRIE

L	M	M	J	V	S	D
	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30	31			

NOIEMBRIE

L	M	M	J	V	S	D
				1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	

DECEMBRIE

L	M	M	J	V	S	D
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30	31					

E-mail: fn.omenia@yahoo.com

E-mail: secretariat@fn-omenia.ro

Website: www.fn-omenia.ro

Tel/fax: 021-423.17.49; 021-456.36.99

Mobil: 0752.001.404; 0752.001.437

ISSN - 2065 - 9989

Tipărit la S.C. DOROTEA PRODCOM S.R.L.

Tipografie tel: 0744.536.449

E-mail: dorotea_print@yahoo.com